

SAK 01/19 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Bakgrunn

Innkalling og saksliste ble oversendt utvalgets medlemmer og varamedlemmer, ordfører, rådmannen og revisor 18. mars 2019. Dette møtet ble avlyst på grunn av stengte veier. 24. april ble innkalling og sakspapirene sendt ut på nytt, med møtedato 7. mai 2019

Sak nr.	Sak
01/19	Godkjenning av innkalling og saksliste
02/19	Godkjenning av protokoll 30. oktober 2018
03/19	Orientering
04/19	Forvaltningsrevisors egenvurdering av uavhengighet
05/19	Kontrollutvalgets årsrapport 2018
06/19	Kontrollutvalgets årsplan 2019
07/19	Skatteoppkrevers årsrapport 2018/kontrollrapport skatt
08/19	Rapport forvaltningsrevisjon Selvkost i vann og avløp
09/19	Eventuelt

Sekretariatets forslag til vedtak

Innkalling og saksliste til møte 7. mai 2019 godkjennes.

SAK 02/19 GODKJENNING AV PROTOKOLL

Bakgrunn

Kontrollutvalget godkjenner selv sine protokoller.

Protokollene fra møtet 30. oktober 2018 legges frem til godkjenning.

Sekretariatets forslag til vedtak

Protokollene fra møtet 30. oktober 2018 godkjennes.

Møteprotokoll – kontrollutvalget i Gamvik kommune

Dato: 30. oktober 2018
Sted: Rådhuset

Tid: Klokken 09.00 – 12.00
Referent: Sissel Mietinen

Disse møtte

Nina Eilertsen, Geir Langås, Karl Arne Fredheim og Anna Nilsen. Stig Olsen hadde meldt forfall. Ingen vara kunne møte.

Ellers møtte

Sissel Mietinen fra sekretariatet.
Revisor Jan-Egil Dørum og Inge Johannessen fra KomRevNord IKS.

Innkalling

Innkallingen og saksliste ble sendt ut 19. oktober 2018.

Sakslisten/sakspapirene

Sakene ble sendt ut med innkallingen

Følgende saker var til behandling:

Sak nr.	Sak
18/18	Godkjenning av innkalling og saksliste
19/18	Godkjenning av protokoll 15. mai 2018
20/18	Orienteringer
21/18	Revisjonsstrategi
22/18	Uavhengighetserklæringer
23/18	Budsjett kontroll og tilsyn 2019
24/18	Bestilling av forvaltningsrevisjon
25/18	Eventuelt

SAK 18/18 GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Sekretariatets forslag til vedtak

Innkalling og saksliste til møte 30. oktober 2018 godkjennes.

Sak 21 deles i to, en del som gjelder Gamvik Nordkyn havn KF som tas først og gjennomgås av revisor Inge Johannessen, og en del som gjelder Gamvik kommune og gjennomgås av revisor Jan Egil Dørum. Denne delen tas etter sak 24.

Sak 20 mangler vedlegg. Disse sendes ut til medlemmene og Revisjonsbrev settes opp som egen sak til neste møte. Det sendes purring på ubesvart revisjonsbrev til GNH KF.

Vedtak enstemmig:

Innkalling og saksliste til møte 30. oktober 2018 godkjennes.

SAK 19/18 GODKJENNING AV PROTOKOLL

Sekretariatets forslag til vedtak

Protokollene fra møtet 15. mai 2018 godkjennes.

Vedtak enstemmig:

Protokollene fra møtet 15. mai 2018 godkjennes.

SAK 20/18 ORIENTERING

Vedtak fra kontrollutvalget sendt ut:

Kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap 2017
Kontrollutvalgets uttalelse til Gamvik - Nordkyn havn KF's regnskap 2017
Revisjonsbrev nr. 3 Gamvik – Nordkyn havn KF
Revisjonsbrev nr. 4 Gamvik kommune
Styremøteprotokoll av 23. august 2018 – Kontrollutvalgan IS

Innkomet:

Svar revisorbrev nr. 2 ang. regnskap Gamvik – Nordkyn havn KF 2016
Oppsummering etter årsoppgjørrevisjon 2017 – generelle forhold
Oppsummering etter årsoppgjørrevisjon 2017 – anleggsregister og selvkost vann
Oppsummering etter revisjon av regnskapet for 2017 GNH KF
Svar på revisjonsbrev nr. 4 kommunens årsregnska2017
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisors uavhengighet

Vedtak enstemmig:

Sak 20 mangler vedlegg. Disse sendes ut til medlemmene og Revisjonsbrev settes opp som egen sak til neste møte.

Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering.

SAK 21/18 REVISJONSSTRATEGI – GAMVIK NORDKYN HAVN KF

Nina Eilertsen erklærte seg inhabil og forlot møtet under revisors orientering
Revisor Inge Johannessen orienterte.

Sekretariatets forslag til vedtak

Revisjonsstrategien og revisjonens orientering om den løpende revisjon for Gamvik Nordkyn havn KF for revisjonsåret 2018 tas til orientering.

Vedtak enstemmig:

Revisjonsstrategien og revisjonens orientering om den løpende revisjon for Gamvik Nordkyn havn KF for revisjonsåret 2018 tas til orientering.

Nina Eilertsen tiltråtte møtet igjen.

SAK 22/18 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGER

Sekretariatets forslag til vedtak

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlige oppdragsansvarlig regnskapsrevisors egen vurdering av uavhengighet i forhold til Gamvik kommune og Gamvik Nordkyn Havn KF til orientering.

Vedtak enstemmig:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlige oppdragsansvarlig regnskapsrevisors egen vurdering av uavhengighet i forhold til Gamvik kommune og Gamvik Nordkyn Havn KF til orientering.

Sak 23/18 BUDSJETT KONTROLL OG TILSYN 2019

Sekretariatets forslag til vedtak

Det samlede forslaget er som følger:

Kontrollutvalget	Konto	Budsjett 2018	Budsjett 2019
	Fast godtgjørelse leder	10 000	10 900
	Møtegodtgjørelse	4 000	5 100
	tapt arb.fortj.	4 000	4 000
	Reiseutgifter/kjøregodtgjørelse	30 000	30 000
	Abonnementer, medl.avg.	2 500	2 500
	Møteutgifter	3 000	3 000
	Kurs/ konferanser	25 000	25 000
Sum	Kontrollutvalgets egen drift	78 500	80 500
Selskapskontroll		200 000	100 000
Sekretariat	Kontrollutvalgan IS	175 804	174 280
Revisjonen	KomRev NORD IKS	535 000	550 000
Totalt		989 304	904 780

1. Det foreslåtte budsjett for kontroll og tilsynsordningen for Gamvik kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag for 2019.
2. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Gamvik kommune 2019.
3. Særutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll og tilsynsarbeidet sendes KomRev Nord IKS og Kontrollutvalgan IS

Vedtak enstemmig:

Det samlede forslaget er som følger:

Kontrollutvalget	Konto	Budsjett 2018	Budsjett 2019
	Fast godtgjørelse leder	10 000	10 900
	Møtegodtgjørelse	4 000	5 100
	tapt arb.fortj.	4 000	4 000
	Reiseutgifter/kjøregodtgjørelse	30 000	30 000
	Abonnementer, medl.avg.	2 500	2 500
	Møteutgifter	3 000	3 000
	Kurs/ konferanser	25 000	25 000
Sum	Kontrollutvalgets egen drift	78 500	80 500
Selskapskontroll		200 000	100 000
Sekretariat	Kontrollutvalgan IS	175 804	174 280
Revisjonen	KomRev NORD IKS	535 000	550 000
Totalt		989 304	904 780

1. Det foreslåtte budsjett for kontroll og tilsynsordningen for Gamvik kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag for 2019.
2. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Gamvik kommune 2019.
3. Særutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll og tilsynsarbeidet sendes KomRev Nord IKS og Kontrollutvalgan IS

SAK 24/18 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON

Sekretariatets forslag til vedtak:

Det bestilles gjennomføring av prosjektet «saksutredning for folkevalgte» hvor formålet er å klarlegge om kommunen følger saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven og offentleglova og at de samtidig viser god forvaltningsskikk.

Vedtak enstemmig:

Kontrollutvalget vedtar at prosjekt «saksutredning for folkevalgte» utgår.
Sekretariatet får i oppgave å legge frem sak om forvaltningsrevisjon på grunnskolen til neste møte.

Del 2 sak 21/18

Revisor Jan – Egil Dørum orienterte.

Sekretariatets forslag til vedtak

Revisjonsstrategien og revisjonens orientering om den løpende revisjon for Gamvik kommune for revisjonsåret 2018 tas til orientering.

Vedtak enstemmig:

Revisjonsstrategien og revisjonens orientering om den løpende revisjon for Gamvik kommune for revisjonsåret 2018 tas til orientering.

SAK 25/18 EVENTUELT

Ingen saker til behandling

Neste møte fastsettes til 27. november kl.10.00 Sekretær deltar på telefon.

Møtet avsluttet kl. 12.00

SAK 03/19 ORIENTERINGER

Innkommet:

GNH – KF – datert 16. 11.2018 Svar på revisjonsbrev nr. 3 - 2018

- KomRev NORD IKS – 26.11.2018 Vurdering av svar revisjonsbrev nr. 3 GNH KF**
- 21.01.19 Forvaltningsrevisjonsrapport «Selvkost vann og Avløp»
  - 15.04.2019 -Uavhengig revisors beretning – kommuneregnskapet 2018
  - 15.04.2019 - Uavhengig revisors beretning – GNH KF`s regnskap 2018

SAK 03/19 ORIENTERINGER

Innkommet:

GNH – KF – datert 16. 11.2018 Svar på revisjonsbrev nr. 3 - 2018

- KomRev NORD IKS – 26.11.2018 Vurdering av svar revisjonsbrev nr. 3 GNH KF**
- 21.01.19 Forvaltningsrevisjonsrapport «Selvkost vann og Avløp»
  - 15.04.2019 -Uavhengig revisors beretning – kommuneregnskapet 2018
  - 15.04.2019 - Uavhengig revisors beretning – GNH KF's regnskap 2018

Kontrollutvalget i Gamvik kommune

Deres ref:

Vår ref:
26

Saksbehandler:
Inge Johannessen
Inge.johannessen@komrevnord.no

Telefon:
77 04 14 05

Dato:
26.11.2018

VURDERING AV SVAR PÅ REVISJONSBREV NR 3 – SÆRREGNSKAP 2017

KomRev NORD IKS viser til revisjonsbrev nr. 3 til Gamvik-Nordkyn Havn KF, samt daglig leders svar på dette i brev av 16.11.2018.

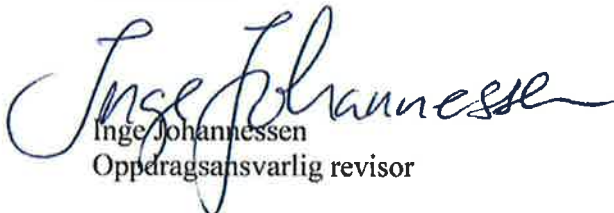
Forbehold om registrering og dokumentasjon

KomRev NORD er fornøyd med det svar vi har fått. For 2018 vil det bli samme forbehold som for 2017, da dette ikke blir i orden før senere regnskapsavleggelser.

Andre forhold

KomRev NORD er fornøyd med det svaret vi har fått.

Med hilsen

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

GAMVIK-NORDKYN HAVN KF
P O R T O F N O R D K Y N

Kontrollutvalgan IS

Mehamn, 16. November 2018

AD REVISJONSBREV NR 3. - SÆRREGNSKAP GAMVIK-NORDKYN HAVN KF 2017

Viser til deres brev, revisjonsbrev nr 3, forbehold om registrering og dokumentasjon.

I regnskapet for 2018 bokføres alle transaksjoner manuelt av Gamvik kommunes økonomiavdeling. Fakturagrunnlag og faktura utarbeides av Nordkynterminalen, og overleveres i papirform til økonomikontoret. Betalingsoppfølging utføres av Nordkynterminalen via bla Axtor.

Daglig leder i Gamvik-Nordkyn Havn KF har hentet inn tilbud fra leverandører for elektronisk utarbeidelse av fakturagrunnlag og faktura, og systemer som vil gi fullstendig elektronisk bilagsflyt.

Styret i Gamvik-Nordkyn Havn vil ved første anledning bli invitert til å gjøre nødvendige vedtak for å implementere ovennevnte systemer. Regnskapssystemene vil, i følge leverandør, ivareta kravene om konsernregnskap, jmf nytt regelverk fra 01.01.2020, og tilfredsstille kravene i bokføringsforskriftens §3-1 pkt 3 og 4.

Regnskapet for 2018 vil avsluttes iht anordningsprinsippet, innenfor gjeldende frister.

Med vennlig hilsen

Torfinn Vassvik
Daglig leder

Gamvik-Nordkyn Havn KF
Pb 366
9770 Mehamn

Tlf. 78 49 70 00
Epost: post@nordkynhavn.no
Web: www.nordkynhavn.no

Til kommunestyret i Gamvik kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Administrasjonssjefen har ikke avgitt et årsregnskap og årsberetning for Gamvik kommune for regnskapsåret 2018 innen den frist som følger av forskrift om årsregnskap og årsberetning. Vi har følgelig ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning 15. april, jf. forskrift om revisjon § 5.

Denne revisjonsberetningen vil bli trukket tilbake når årsregnskap og årsberetning er avgitt og vi har fått tid til å gjennomføre de revisjonshandlinger vi finner nødvendige for å bekrefte årsregnskapet.

Harstad 15. april 2019

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Til kommunestyret i Gamvik kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Styret
Daglig leder
Administrasjonssjefen

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Styret har ikke avgitt et særregnskap og årsberetning for Gamvik Nordkyn Havn KF for regnskapsåret 2018 innen den frist som følger av forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale foretak. Vi har følgelig ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk innen fristen for å avgi revisjonsberetning 15. april, jf. forskrift om revisjon § 5.

Denne revisjonsberetningen vil bli trukket tilbake når særregnskap og årsberetning er avgitt og vi har fått tid til å gjennomføre de revisjonshandlinger vi finner nødvendige for å bekrefte særregnskapet.

Harstad 15. april 2019

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Sak 04/19 UAVHENGIGHETSERKLÆRINGER FRA REVISOR

Saksopplysning

Kontrollutvalget har ut fra kontrollutvalgsforskriften § 4 et selvstendig påseansvar for at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning. Dette innebærer bl.a. et ansvar for å påse at oppdragsansvarlig revisor oppfyller krav om uavhengighet til kommunen. Oppdragsansvarlig revisors egenvurdering av en slik uavhengighet vil være grunnleggende informasjon som ledd i kontrollutvalgets ivaretagelse av sitt påseansvar.

Uavhengighetserklæring skal avgis av oppdragsansvarlig revisor hvert år.

Det vises i denne forbindelse til vedlagte dokument fra forvaltningsrevisor av 3.1.2018 med utfyllende opplysninger.

Sekretariatet har i henhold til kontrollutvalgsforskriften § 20 et selvstendig ansvar for å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet.

Sekretariatet har ingen merknader til oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors egenvurdering av uavhengighet til Gamvik kommune og Gamvik-Nordkyn Havn KF og tilråder at denne tas til orientering.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor egenvurdering av uavhengighet i forhold til Gamvik kommune og Gamvik-Nordkyn Havn KF til orientering.

Vedlegg:

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet i forhold til Gamvik kommune og Gamvik-Nordkyn Havn KF

*Fr 2/2019
anw 415.31
24-19 001*

Kontrollutvalget i Gamvik kommune
v/Kontrollutvalgan IS
Henry Karlsens plass 1
9815 VADSØ

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	/ktv	Knut Teppan Vik	77 60 05 25	11.1.2019
		ktv@komrevnord.no	98 81 91 14	

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet i forhold til Gamvik kommune

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget.

Ifølge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovkrav til revisors uavhengighet

Følgende framgår av kommuneloven § 79:

“Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.”

Som nærstående regnes

- ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold*
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.”*

Krav til kommunerevisors uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13, som slår fast at revisor ikke kan inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget. Revisor kan heller ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i. Og videre framgår det av § 13 i revisjonsforskriften at revisor ikke kan delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg til ovenstående gjelder følgende begrensninger for den som foretar revisjon for en kommune/fylkeskommune, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i KomRev NORD IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Gamvik kommune deltar i.
Pkt 3: Funksjoner i annen virksomhet	Undertegnede deltar ikke i og innehar heller ikke funksjoner i annen virksomhet på måter som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Gamvik kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	<p>Før slike tjenester utføres, gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt.</p> <p>Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger.</p> <p>Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Gamvik kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.</p>

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontroloppgaver	Undertegnede har ikke yttet tjenester overfor Gamvik kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontroloppgaver.
Pkt 7: Fullmektig	Undertegnede opptreer ikke som fullmektig for Gamvik kommune.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Tromsø, 11. januar 2019

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

Kontrollutvalget i Gamvik kommune
v/Kontrollutvalgan IS
Henry Karlsens plass 1
9815 VADSØ

Deres ref:	Vår ref:	Saksbehandler:	Telefon:	Dato:
	/ktv	Knut Teppan Vik ktv@komrevnord.no	77 60 05 25 98 81 91 14	11.1.2019

Vurdering av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet i forhold til Gamvik-Nordkyn havn KF

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget.

Ifølge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovkrav til revisors uavhengighet

Følgende framgår av kommuneloven § 79:

“Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.”

Som nærstående regnes

- ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.

Krav til kommunerevisors uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13, som slår fast at revisor ikke kan inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget. Revisor kan heller ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i. Og videre framgår det av § 13 i revisjonsforskriften at revisor ikke kan delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

I tillegg til ovenstående gjelder følgende begrensninger for den som foretar revisjon for en kommune/fylkeskommune, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolloven.

Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors vurdering av uavhengighet

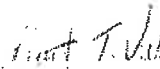
Pkt 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i KomRev NORD IKS.
Pkt 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Gamvik-Nordkyn havn KF deltar i.
Pkt 3: Funksjoner i annen virksomhet	Undertegnede deltar ikke i og innehar heller ikke funksjoner i annen virksomhet på måter som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Gamvik-Nordkyn havn KF som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres, gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med bestemmelsen i forskriften § 14, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Gamvik- Nordkyn havn K.F som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.

Pkt 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontroloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Gamvik-Nordkyn havn KF som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontroloppgaver.
Pkt 7: Fullmektig	Undertegnede opptretr ikke som fullmektig for Gamvik-Nordkyn havn KF.
Pkt 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Tromsø, 11. januar 2019

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
KomRev NORD IKS

SAK 05/19 KONTROLLUTVALGETS ÅRSRAPPORT FOR 2018

Saksutredning

Kontrollutvalgets sekretariat har utarbeidet forslag til årsrapport for kontrollutvalget i Gamvik kommune, der vi har oppsummert aktiviteten i kontrollutvalget i 2018. Kontrollutvalget vedtar sin endelige årsmelding på bakgrunn av utsendt administrativt forslag, samt eventuelle egne innspill i møtet den 1. april 2019.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan og skal forestå det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året, men for å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i kontrollutvalgets virksomhet, utarbeider kontrollutvalget sin egen årsmelding som legges frem for kommunestyret til orientering.

Kommunestyret har til enhver tid, men kanskje særlig i tilknytning til behandlingen av årsmeldingen, anledning til å komme med synspunkter knyttet til kontrollarbeidet i kommunen.

Kontrollutvalgets arbeid krever et nært og godt samarbeid med kommunestyret, administrasjonen, revisjonen og sekretariatet. Utvalget kan derigjennom bidra til en velfungerende forvaltning og tillit til kommunen.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon:

Kontrollutvalgets sekretariat anbefaler kontrollutvalget å oversende årsmeldingen til kommunestyret til orientering.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget slutter seg til forslag til årsrapport 2018 og legger saken frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets årsrapport 2018 til orientering.

Vedlegg: Årsrapport 2018

Gamvik kommune

**ÅRSRAPPORT
2018
KONTROLLUTVALGET**

1. Kontrollutvalget

1.1 Innledning

Kontrollutvalget er et lovpålagt organ, jf. Kommuneloven § 77. Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte og at det føres betryggende kontroll med den økonomiske forvaltning. Videre skal kontrollutvalget se til at det gjennomføres forvaltningsrevisjon og at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper m.m.

1.2 Kontrollutvalgets oppgaver og myndighet

I følge kommunelovens formålsparagraf skal kommunens virksomhet legges forholdene til rette for kommunalt folkestyre og for en rasjonell og effektiv forvaltning av fellesskapets interesser med sikte på en bærekraftig utvikling. Kommunen skal også drive en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard. Kommunelovens formålsparagraf er retningsgivende for kontrollutvalgets arbeid. Denne årsmeldingen gir informasjon om kontrollutvalgets arbeid i 2018 og dermed om hva utvalget har gjort for å bidra til de overordnede målene i kommuneloven.

1.3 Kontrollutvalgets medlemmer

Valgperioden 2015 – 2019:

Medlemmer	Varamedlemmer
Nina Eilertsen - leder	Kari - Ann Magnessen
Anna Nilsen - nestleder	Roald Pettersen
Karl Arne Fredheim	Dan Hugo Andreassen
Stig Olsen	Einar Fredriksen
Geir Langås	Marianne Prytz Lund

Geir Langås er fast medlem i kommunestyret, dermed er lovkravet om at minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal være fast medlem i kommunestyret ivaretatt.

Kontrollutvalget består av 2 kvinner og 3 menn og er dermed i tråd med kravet om minst 40 % representasjon av hvert kjønn.

2 Kontrollutvalgets virksomhet

Kontrollutvalget er partipolitisk nøytralt og rapporterer løpende om sin virksomhet ved:

- Å legge frem møteprotokoller som melding til kommunestyret
- Å legge frem revisjonsrapporter til behandling i kommunestyret
- Å avgi uttalelse om kommunens/ kommunale foretaks årsregnskap

2.1 Saksbehandling

Kontrollutvalgets møter er åpne. I 2018 holdt kontrollutvalget 3 møter og behandlet 25 saker.

2.2 Finansiell revisjon(regnskapsrevisjon)

Kontrollutvalget har i sin uttalelse til kommunens årsregnskapet 2017 ikke hatt merknader til regnskapet. Revisor tok forbehold i sin konklusjon om budsjett. Fellesutgifter og teknisk drift har hadde betydelig merforbruk og investeringsprosjektet Mehamn helsesenter hadde et betydelig merforbruk.

Revisor tok forbehold også i revisjonsberetning til Gamvik - Nordkyn Havn KFs særregnskap for 2017. Kontrollutvalget trakk fram disse i sin uttalelse til kommunestyret (Kontrollutvalgssak 15/18).

2.3 Forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget har ressurser til å få gjennomført i gjennomsnitt en forvaltningsrevisjon pr. år. I 2017 ble det bestilt forvaltningsrevisjon på Gamvik-Nordkyn Havn KF. Rapporten er er behandlet 30. januar 2018 sak 4/18. Prosjektplan for forvaltningsrevisjon på selvkost vann og avløp ble behandlet i sak 7/18 i henhold til bestilling fra kommunestyret. Rapport er levert 21.01.2019 og behandles på utvalgets første møte i 2019.

2.4 Selskapskontroll

Plan for selskapskontroll 2017-2020 er utarbeidet i 2017 og behandlet i kommunestyret sak 85/17. Kommunestyret vedtok at det skulle gjøres utvidet selskapskontroll, dvs forvaltningsrevisjon i Finnmark Miljøtjeneste og det skulle samarbeides med Lebesby kommune. Pga langtidssykemelding er det ikke blitt bestilt selskapskontroll før nå i januar 2019. Dersom Revisjonen kan påta seg oppgaven vil kontrollen bli gjennomført i 2019.

2.5 Andre saker til behandling

Kontrollutvalget kan etter anmodning fra kommunestyret, etter innspill fra innbyggere eller andre, eller på eget initiativ ta opp forhold ved kommunens virksomhet som kan knyttes til utvalgets tilsynsarbeid. Det har vært flere henvendelser fra innbyggere i 2018 men disse er blitt ansett å være utenfor kontrollutvalgets mandat å undersøke.

2.6 Annet

Kontrollutvalget deltar på kurs og samlinger for å sette seg inn i relevante tema og heve kompetansen. Det var ingen som var på kurs eller konferanser i 2018.

3 Økonomi og ressurser

Kontrollutvalget skal utarbeide budsjettforslag for kontroll – og tilsynsvirksomheten i kommunen. Kontrollutvalgets eget budsjett for 2018 var på kr. 78.500,-, kjøp av sekretariatstjenester kr. 175.804 og kr. 535.000 til kjøp av revisjonstjenester. Det var i tillegg satt av 200.000 til selskapskontroll.

3.1 Sekretariat – og revisjonsressurser

Kontrollutvalgan IS leverer sekretariatstjenester til kontrollutvalgene i eierkommunene, herunder Gamvik kommune. Sekretariatet bistår kontrollutvalget med saksutredning, planlegging og praktisk tilrettelegging i forbindelse med møtene. KomRev NORD IKS er kommunens revisjon

Mehamn den 1. april 2019

Nina Eilertsen
Leder

Møtedato	Sak	Vedtatt	Oppfølging	Status
30.01.18	01/18 Godkjenning av innkalling og saksliste	Godkjent		ok
	02/18 Godkjenning av protokoll 13.11.17.	Protokoll fra møtet 13. november 2017 godkjennes.		ok
	03/18 Orientering	Orientering om innkommet og utgående post. Henvendelse fra ordfører diskutert. Vedtak: Kontrollutvalget står fritt til å ta opp henvendelser fra andre enn kommunestyret, til behandling, så lenge det kan defineres som kontroll eller tilsyn. Kontrollutvalget ser ikke at denne henvendelsen hører til utvalgets kompetanse/ansvarsområde. Det fremstår som en personalsak som hører hjemme hos rådmannen.		ok
	04/18 Revisjonsrapport	Kontrollutvalget har i møte 30. januar 2018 behandlet rapporten «forvaltningsrevisjon Gamvik – Nordkyn havn KF», utarbeidet av KomRev NORD IKS. Utvalget slutter seg til revisors anbefaling og sender rapporten til kommunestyret for behandling, med følgende innstilling fra kontrollutvalget: Gamvik – Nordkyn Havn KF må utarbeide og implementere rutiner for å sikre at foretakets saksbehandling er i tråd med bestemmelser i lovverk og foretakets egne vedtekter. Kontrollutvalget konkluderer med at gjennomført forvaltningsrevisjon konkluderer med at lønnskrevet til Vassvik er berettiget.	Leder meldt seg inhabil og forlot møtet under behandlingen. Møtet lukket iht Off.1. § 13 første ledd nr. 1	ok
	05/18 Kontrollutvalgets årsrapport 2017	Den fremlagte årsrapport for 2017 vedtatt. Årsrapporten oversendes kommunestyret til orientering.		ok
	06/18 Kontrollutvalgets årsplan 2018	Det fremlagte forslag til årsplan 2018 vedtatt. Årsplanen sendes kommunestyret til orientering		ok
	07/18 Prosjektplan forvaltnings revisjon selvkost vann og avløp	Kontrollutvalget i Gamvik kommune bestiller forvaltningsrevisjon på selvkost vann- og avløp i Gamvik kommune fra KomRev NORD IKS. Forvaltningsrevisjonen utføres i henhold til overordnet prosjektskisse med følgende problemstilling: 1. Har Gamvik kommune beregnet henførbare kostnader korrekt, og gir selvkostkalkylene riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene?	Rapporten behandles av utvalget i 2019	

		2. Har Gamvik kommune behandlet selvkostfondet korrekt?		
08/18	Uavhengighetserklæring	Erlæringen tatt til orientering		ok
09/18	Eventuelt	Ingen saker		
15.05.18	Godkjenning av innkalling og sakliste	Innkalling og sakliste til møte 15. mai 2018 godkjennes.		ok
11/18	Godkjenning av protokoll 30. januar	Protokoll fra møtet 30. januar godkjennes.		ok
12/18	Orienteringer	Sekretærs fremlegg ble tatt til orientering.		ok
13/18	Kontrollutvalgets uttalelse årsregnskap 2017 kommunen	Kontrollutvalget har i møte den 15. mai 2018, behandlet sak 13/18 Kontrollutvalgets uttales til kommunens årsregnskap for 2017. Kontrollutvalget ber om at deres uttalelse legges fram for formannskapet når de behandler årsregnskapet 2017 og følger deres innstilling til kommunestyret.		ok
14/18	Revisjonsbrev nr. 4 – årsregnskap 2017 Kommunen	Kontrollutvalget har i møte behandlet Revisjonsbrev nr. 4. Kontrollutvalgets vedtak sendes rådmann for oppfølging. Følgende vedtak ble fattet: Kontrollutvalget viser til Revisjonsbrev nr. 4 av 12.4.18. Det er avgitt en revisjonsberetning med forbehold om budsjett og revisor har i dette brevet redegjort for sin vurdering av forholdene. Revisor viser til at det foreligger budsjettavvik i 2017 som vurderes å være av vesentlig karakter. Avvikene gjelder på sektorene fellesutgifter og teknisk drift. Budsjettoverskridelsen på disse enhetene er på henholdsvis kr 4.4 millioner og kr 1,2 millioner i forhold til budsjettrammen på området. I investeringsregnskapet har prosjektet Mehamn Helsecenter hatt et betydelig merforbruk i 2017 på kr 3 millioner i forhold til regulert budsjett. I følge de opplysninger revisor har fått av kommunen så budsjetterer kommunestyret hvert enkelt prosjekt i investeringsregnskapet. Rådmannen skulle da lagt frem budsjettregulering på dette prosjektet for kommunestyret. Revisor ser at det ikke budsjetteres for utgifter og inntekter vedrørende		ok

		<p>momskompensasjon i investeringsregnskapet, og dette gjør det vanskelig å sammenligne budsjett og regnskapstall. Dette må kommunen få på plass i 2018. Kontrollutvalget ber rådmann svare kontrollutvalget innen 1. august 2018, med gjenpart til revisjonen.</p> <p>Når svaret foreligger fra rådmann, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen.</p>		
15/18	Kontrollutvalgets uttalelse årsregnskap 2017 - Havna	Kontrollutvalget slutter seg til revisors uttalelse om særregnskapet.		ok
16/18	Revisjonsbrev nr. 3 Gamvik – Nordkyn havn KF	<p>Kontrollutvalget har behandlet Revisjonsbrev nr. 3.-Gamvik – Nordkyn havn</p> <p>Kontrollutvalgets vedtak sendes daglig leder for oppfølging. Følgende vedtak ble fattet:</p> <p>Kontrollutvalget viser til Revisjonsbrev nr. 3 av 9.5.18. Det er avgitt en revisjonsberetning med forbehold om registrering og dokumentasjon og revisor har i dette brevet redegjøre for sin vurdering av forholdene.</p> <p>Foretaket fører ikke kundespesifikasjoner for alle transaksjoner med kunder slik bokføringsloven § 3 og bokføringsforskriften § 3-1 krever.</p> <p>Det føres manuell kundeskontroll, og innbetalingene føres etter kontantprinsippet gjennom året. For kommuner og foretak er det anordningsprinsippet som gjelder, ikke kontantprinsippet.</p> <p>Under andre forhold så presiserer revisor at årsberetningen var avlagt for sent. Årsberetningen ble vedtatt av styret den 4. mai 2018 og fristen var den 31. mars 2018.</p> <p>Kontrollutvalget ber daglig svare kontrollutvalget innen 1. august 2018, med gjenpart til revisjonen.</p> <p>Når svaret foreligger fra daglig leder, ber kontrollutvalget om en vurdering av svaret snarest fra revisjonen.</p>	<p>Svar foreligger 16.11.2018</p> <p>Revisor aksepterer svaret</p>	ok
17/18	Eventuelt	Orientering om den pågående forvaltningsrevisjonen på vann og avløp		2019
30.10.18	Godkjenning av innkalling og saksliste	Innkalling og saksliste til møte 30. oktober 2018 godkjennes.		ok

19/18	Godkjenning av protokoll	Protokollen fra møtet 15. mai 2018 godkjennes	ok
20/18	Orientering	Kontrollutvalget tar informasjonen til orientering	ok
21/18 - A	Revisjonsstrategi GNH KF	Revisjonsstrategien og revisjonens orientering om den løpende revisjonen for GNH KF for revisjonsåret 2018 tas til orientering	Leder meldte seg innhabil og forlot møtet
21/18 - B	Revisjonsstrategi kommunen	Revisjonsstrategien og revisjonens orientering om den løpende revisjon for Gamvik kommune for revisjonsåret 2018 tas til orientering.	Leder tiltråtte
22/18	Uavhengighetserklæringer	Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlige oppdragsansvarlig regnskapsrevisors egenvurdering av uavhengighet i forhold til Gamvik kommune og Gamvik Nordkyn Havn KF til orientering	ok
23/18	Budsjett 2019 Kontroll og tilsyn	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det foreslåtte budsjett for kontroll og tilsynsordningen for Gamvik kommune vedtas og oversendes kommunen som kontrollutvalgets forslag for 2019. 2. Forslaget følger formannskapetets innstilling til kommunestyret vedrørende budsjettet for Gamvik kommune 2019. 3. Særutskrift av kommunestyrets behandling, med spesifisering av bevilgede beløp for kontroll og tilsynsarbeidet sendes KomRev Nord IKS og Kontrollutvalgan IS 	ok
24/18	Bestilling av forvaltningsrevisjon	Kontrollutvalget vedtar at prosjekt «saksutredning for folkevalgte» utgår. Sekretariatet får i oppgave å legge frem sak om forvaltningsrevisjon på grunnskolen til neste møte.	2019
25/18	Eventuelt	Ingen saker	ok

SAK 06/19 KONTROLLUTVALGETS ÅRSPLAN 2019

Forslag til kontrollutvalgets årsplan for 2019 følger vedlagt denne saken. Planen er utarbeidet på et overordnet nivå, og inneholder ikke en detaljert beskrivelse av kontrollutvalgets virksomhet. Årsplanen for 2019 samler kontrollutvalgets planer for sin virksomhet.

Det er foreløpig lagt opp til 4 møter i 2019.

Utkast til årsplan må ses på som en skisse over de aktiviteter kontrollutvalget vil ta for seg i løpet av året. Kontrollutvalget bør alltid innenfor planen ha rom til å omprioritere dersom vanskelige eller viktige saker skulle komme frem gjennom revisors arbeid eller på annen måte.

Av viktige dokumenter som ligger til grunn for årsplanen er *Plan for forvaltningsrevisjon* og *Plan for selskapskontroll*.

Revisjonsstrategien er førende for revisjonsarbeidet kommunes revisjon skal gjennomføre. Kontrollutvalget vil få presentert revisjonsstrategien i møte, når revisjonen er klar til å orientere om dette.

Årsplanen skal ikke vedtas av kommunestyret men sendes kommunestyret til orientering.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget vedtar det fremlagte forslag til *Kontrollutvalgets årsplan for 2019* for sin virksomhet i Gamvik kommune.

Kontrollutvalgets årsplan for 2019 sendes kommunestyret til orientering.

Vedlegg

Årsplan 2019 Kontrollutvalget i Gamvik kommune

ÅRSPLAN

2019

KONTROLLUTVALGET I GAMVIK KOMMUNE

KONTROLLUTVALGET

Gamvik kommune har et kontrollutvalg med 5 medlemmer. Følgende medlemmer er valgt for perioden 2015 - 2019:

Medlemmer	Varamedlemmer
Nina Eilertsen leder	Kari-Ann Magnessen
Anna Nilsen nestleder	Roald Pettersen
Stig Olsen	Dan Hugo Andreassen
Karl Arne Fredheim	Einar Fredriksen Fredriksen
Geir Langås	Marianne Prytz Lund

2019 er et valgår og det skal velges nytt utvalg i konstituerende kommunestyremøte etter valget.

KONTROLLUTVALGETS HJEMMEL

Kontrollutvalgets arbeid er regulert av:

- Kommunelovens (KL) §§ 76 til 80
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner
- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner

Kommunestyret kan i tillegg til de lovpålagte oppgaver og prosedyrer fastsette eget reglement for kontrollutvalget – som vil kunne gi nærmere regler for kontrollutvalget.

Ny kommunelov er vedtatt av stortinget 22.06.2018 Loven er ikke trådt i kraft, Noen av paragrafene trår i kraft ved konstituerende møte etter valget og noen fra årskifte 2019/2020.

KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal føre det løpende tilsyn og kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret, inkludert se til at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning, jf. *Forskrift om kontrollutvalg § 4*. Det skal også føres kontroll med kommunens interesser i selskaper. Kontrollutvalget skal ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

Ny kontrollutvalgs- og revisjonsforskrift er ute på høring, med høringsfrist 2. mai 2019.

KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET

Møter i kontrollutvalget

Møtene i kontrollutvalgene er åpne. Møtene vil bli lukket i saker/ orienteringer der lov- og regelverk tilsier taushetsplikt.

Ordfører og kommunens revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Rådmannen kan innkalles når utvalget ønsker det.

Det legges opp til 4 møter i 2019, se vedlegg 1.

Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget skal se til at årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, holde seg løpende orientert om regnskapsarbeidet og se til at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift, god kommunal revisjonsskikk og kontrollutvalgets instruks eller avtaler med revisor.

Kontrollutvalget skal avgi uttalelse om kommunens årsregnskap og årsmelding samt kommunale foretak sine særregnskap, før disse tas opp til behandling i kommunestyret. Kontrollutvalgets uttalelse skal foreligge før formannskapet foretar innstilling i disse sakene.

Kontrollutvalget skal følge opp revisors merknader til regnskapet.

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er hjemlet i KL § 77 nr. 4 og i forskrift om kontrollutvalg.

Forvaltningsrevisjonsrapport vann og avløpssektoren ble ferdigstilt 21. januar 2019. Denne vil bli behandlet på kontrollutvalgsmøte 1. april 2019 og det vil da bli bestilt nytt prosjekt på grunnskolen for gjennomføring i 2019.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg skal utvalget gi tilbakemelding til kommunestyret om hvordan kommunestyrets merknader til forvaltningsrevisjonsprosjekter er blitt fulgt opp. Kontrollutvalget vil i rimelig tid etter den kommunale behandlingen av hver forvaltningsrevisjon be administrasjonen gjøre rede for oppfølgingen.

Selskapskontroll

Selskapskontroll er hjemlet i KL § 77 nr. 5 og i forskrift om kontrollutvalg.

Plan for selskapskontroll for 2017-2020 er godkjent av kommunestyret i sak 19/18.

Det vil bli gjennomført utvidet selskapskontroll i Finnmark Miljøtjeneste AS i 2019.

Andre oppgaver

Kontrollutvalget kan til enhver tid ta opp saker som ligger innenfor dets ansvars – og kompetanseområde.

Gjennomgang av møteprotokoller

På oppdrag fra kontrollutvalget gjennomgår sekretariatet jevnlig møteprotokoller fra kommunestyret og formannskapet, med fokus på saker av vesentlig økonomisk betydning. Hensikten er å kontrollere at vedtakene fattes i tråd med lov, forskrift og overordnede planer. Kontrollen er avhengig av at protokollene legges ut på kommunens hjemmeside.

Oppfølging av saker

Kontrollutvalget har ansvar for å følge opp tidligere saker og det vil minst en gang i året bli lagt frem en slik status.

Befaring/besøk

For å kunne føre tilsyn med den totale virksomheten er det viktig at kontrollutvalget har ressurser og anledning til å besøke ulike avdelinger innenfor kommunens virksomhet. Kontrollutvalget bør i 2019 besøke minst en avdeling/etat eller institusjon.

Orientering fra politisk og administrativ ledelse

«Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene» (KL § 77 nr. 7)

Dersom det er ønskelig av hensyn til behov for opplysninger, kan kontrollutvalget innkalle administrasjonssjefen i forbindelse med behandling av saker i møtene.

Administrativ ledelse bør normalt være tilstede ved kontrollutvalgets behandling av årsregnskap og årsberetning for foregående år og ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter.

Bestillinger fra kommunestyret

Kontrollutvalget skal føre tilsyn med forvaltningen på vegne av kommunestyret og vil gjerne ha innspill og forslag til saker/ prosjekter kommunestyret ønsker at utvalget skal følge opp.

Henvendelser fra publikum

Kontrollutvalget kan ta imot henvendelser fra publikum, men kontrollutvalget er ikke et klageorgan eller et organ for varslinger. Kontrollutvalget foretar heller ikke lovlighetskontroll.

Kontrollutvalget avgjør selv i hvilken form og grad henvendelser fra publikum skal følges opp.

Det er viktig å huske på at kontrollutvalget ikke er et klageorgan og at det derfor ikke behandler klager på vedtak som har vært til administrativ behandling. Utvalget kan undersøke henvendelser som kan tyde på svikt i den kommunale saksbehandlingen eller at kommunen ikke følger de lover og retningslinjer som den er underlagt

Tilsyn med revisjonen

Kontrollutvalget er pålagt å føre tilsyn med revisjonens arbeid. Denne funksjonen utøves gjennom sekretariatet som kan ha faste kontaktmøter med revisjonen, der revisjonen orienterer om sitt arbeid. Sekretariatet har fullt innsyn i revisjonens arbeidspapirer.

Rapportering

Kontrollutvalget rapporterer årlig til kommunestyret om sin virksomhet. Rapporter fra gjennomførte forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroller rapporterer vanligvis fortløpende.

Annet

Det er viktig at kontrollutvalget er gitt ressurser til å kunne holde seg oppdatert på sine arbeidsområder og kunne delta på kurs og konferanser som arrangeres lokalt og nasjonalt.

Budsjett for kontroll og tilsyn

Kontrollutvalget har utarbeidet forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet, i møte 30. oktober 2018. Kontrollutvalgets egen aktivitet, kjøp av sekretærtjenester og kjøp av revisjonstjenester inngår i budsjettet.

Kontrollutvalgets forslag til budsjetttramme for kontroll – og tilsynsarbeidet skal følge formannskapetets innstilling til kommunestyret.

Plan for møtevirksomhet i 2019

Vedlegg 1 viser kontrollutvalgets møteplan for 2019. Denne gir en oversikt over behandlingen av de faste sakene.

Kontrollutvalget forbeholder seg retten til på eget initiativ å foreta endring i planen og eventuelt gå inn på andre saker eller prosjekter som ikke er nevnt.

Endring av møteplanen kan også bli nødvendig av hensyn til saksgang eller av andre årsaker.

Vedlegg 1 – kontrollutvalgets møteplan for 2019

Saker til behandling	7. mai	4. juni	4. Sept.	26. nov.
Protokoll	x	x	x	x
Referatsaker	x	x	x	x
Rapporter fra forvaltningsrevisjon	x			
Rapporter fra regnskapsrevisjon		x	x	
Rapporter fra selskapskontroll				x
Skatteregnskapet	x			
Orientering fra revisor		x	x	
Orientering fra sekretær	x	x	x	x
Tilsynsrapporter	x		x	
Gjennomgang av tertialrapporter	x		x	
Etatsbesøk			x	x
Besøk kommunal virksomhet			x	
Seminar/ opplæring i utvalget	x			x
Kontrollutvalgets årsrapport/årsplan				x
Kommunens årsmelding		x		
Årsregnskap/revisjonsberetning		X		
Prosjektregnskap		x	x	
Rutiner for innkjøp/kontraktsoppfølging				x
Kvalitetssystemer i kommunen				x
Orientering om kommunens internkontroll				x
Kommunens system for registrering og oppfølging av klager				x
Finansreglement/ rutiner for oppfølging				x
Rutiner for behandling av eksterne tilsynsrapporter				x
Avklare deltakelse på eiermøter				x

SAK 07/19 SKATTEREGNSKAPET 2018

Bakgrunn

Ansvar for revisjon av skatteregnskapet ble overført til Riksrevisjonen fra 01.07.2004. Skatteoppkreverne er i instruks gitt av Skattedirektoratet 02.05.2002, § 2 -3 nr.2 pålagt å gi kommunale styringsorganer, offentlige forvaltnings- og tilsynsorganer og overordnet innkrevingsmyndighet de opplysninger, oppgaver og uttalelser som er fastsatt i lov, forskrifter eller instruks og påpeker at offentlige forvaltnings- og tilsynsorganer har lik rett til å få fremlagt opplysninger.

Skattedirektoratet har vurdert hjemlene for kontrollutvalgenes virksomhet med særlig henvisning til kommunelovens § 77 nr. 7 hvor det fremgår at kontrollutvalget kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

På denne bakgrunn konkluderer Skattedirektoratet med at kontrollutvalget kan kreve å få seg forelagt nøkkeltall for skatteoppkrevingen i kommunen. Selv om kontrollutvalget ikke har instruksjonsmyndighet over skatteoppkreverne, mener direktoratet at utvalget bør ha adgang til å bemerke forhold vedrørende samlede restanser og arbeidsgiverkontroll, så lenge dette inngår som et ledd i utvalgets gjennomføring av sine kontrollopgaver.

Sekretariatets vurdering

Skatteoppkreverfunksjonen har tilfredsstillende ressurser tilgjengelig. Samarbeidet med Skatteoppkreveren i Lebesby som ble inngått i 2008 gjør funksjonen mindre sårbar ved sykefravær, utskifting av personell m.v. Skatteoppkrever ser at de ikke klarer å holde seg oppdatert på området arbeidsgiverkontroll og kjøper kontroll fra Sør – Varanger kommune. Det skrives kontrakt for ett år av gangen.

Kompetansen på hovedområdene skatteregnskap, innfordring og arbeidsgiverkontroll vurderes å være god. Skatteoppkrever anser internkontrollen ved kontoret å være god. Vedlikehold og komplettering av rutinebeskrivelser er ikke blitt fullført i 2018. I rapport fra kontrollenheten i Skatt Nord's kontrollbesøk i juni 2018 pålegges skatteoppkreveren å utarbeide hensiktsmessige rutinebeskrivelser for alle arbeidsoppgavene ved kontoret.

Når det gjelder vurdering av skatteinngang, regnskapsføring, innfordring, restanseutvikling og arbeidsgiverkontroll vises til selve rapporten fra skatteoppkrever som er vedlagt.

Det er mottatt 3 pålegg om regnskapsføringen, rapporteringen eller avleggelsen av skatteregnskapet fra regional kontrollenhet.

I hht kontrollrapporten har skatteoppkreveren gitt tilbakemelding på pålegget,

Forslag til vedtak:

Skatteoppkrevers årsrapport tas til orientering.

Vedlegg; Skatteoppkreverens årsrapport 2015
Utskrift av skatteregnskapet
Kontrollrapport 2015 Skatteetaten.

nr 3/2019
arkiv 415.12.0
4/1-19 Smith

Årsrapport for 2018

Skatteoppkreveren i Gamvik kommune

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse.....	3
1.2 Internkontroll.....	4
1.3 Skatteutvalg.....	4
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen.....	4
2. Skatteregnskapet	4
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet.....	4
2.2 Vurdering av skattelinngangen.....	5
2.3 Margin.....	5
3. Innfordring av krav	6
3.1 Restanseutviklingen.....	6
3.2 Innfordringens effektivitet.....	9
3.3 Særnamskompetanse.....	12
4. Arbeidsgiverkontroll	12
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen.....	12
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller.....	12
4.3 Resultater fra kontrollene.....	12
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten.....	13
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører.....	13
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak.....	13

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

Skatteoppkreverne skal i henhold til Skatteoppkreverinstruksen § 2-9 nr. 1 utarbeide en årsrapport i samsvar med retningslinjer gitt av Skattedirektoratet. I henhold til § 3-3 nr. 2 skal skatteoppkreveren også utarbeide et årsregnskap som vedlegges årsrapporten.

Årsrapporten skal omhandle hvordan oppgavene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll er ivare tatt ved skatteoppkreverkontoret.

1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

Skatteoppkrever: Reidun Fagerheim
 Sekretær: Kamilla K. Langås
 Økonomisjef: Herdis H. Karlstad

Skatteoppkrever er tillagt ansvar for fakturering og innfordring av kommunale krav og er også vikar for lønnsansvarlig ved fravær som ferie og sykdom. Det antas at ca. 20 % av skatteoppkreverens stilling går til kommunale oppgaver.

Fra 01.01.2016 har vi avtale med Skatteoppkreveren i Sør-Varanger om kjøp av arbeidsgiverkontroll. Det skrives kontrakt for ett år av gangen.

Ressurser

For 2018 er det 1 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.

Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	%-andel fordelt
Skatteregnskap	0,1	10 %
Innfordring	0,6	60 %
Arbeidsgiverkontroll (Kjøp fra 2016)	0,2	20 %
Administrative oppgaver	0,1	10 %
SUM		100 %

Vurdering av ressurs situasjon og kompetanse

Skatteoppkreverfunksjonen har tilfredsstillende ressurser tilgjengelig på de fleste områder. Samarbeidet med Skatteoppkreveren i Lebesby som ble inngått i 2008 gjør oss mindre sårbare ved sykefravær, utskifting av personell mv.

Administrative oppgaver som vedlikehold av rutiner lider under mangel på tid på grunn av kommunale oppgaver. I en travelt hverdag blir dette arbeidet nedprioritert.

Skatteoppkreveren vurderer kompetansen på hovedområdene skatteregnskap og innfordring å være god. Vi ser at vi ikke klarer å holde oss oppdatert på området arbeidsgiverkontroll og har derfor besluttet å kjøpe kontroll fra Skatteoppkreveren i Sør-Varanger. Dette samarbeidet fungerer godt og har hevet kvaliteten på kontrollområdet. Skatteoppkrever er delaktig i utplukk og innhenting av nødvendig dokumentasjon under kontrollarbeidet. Skatteoppkrever har også ansvar for at pålegg og vedtak fra kontrollene blir gjennomført.

1.2 Internkontroll

Skatteoppkreveren anser internkontrollen ved kontoret å være god.

Vedlikehold og komplettering av rutinebeskrivelser er ikke blitt fullført i 2018.

Kontrollenheten i Skatt nord var på kontrollbesøk 28. juni 2018. I rapport fra den stedlige kontrollen pkt. 3.4 pålegges skatteoppkreveren å utarbeide hensiktsmessige rutinebeskrivelser for alle arbeidsoppgavene ved kontoret.

1.3 Skatteutvalg

Vi har ikke hatt saker til behandling i skatteutvalget i 2018.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen i 2018.

Det ble gitt 4 pålegg. Med unntak av pålegg om utarbeidelse av rutinebeskrivelser er alle pålegg fulgt opp.

Det ble gitt 4 tilbakemeldinger, der den ene ble trukket tilbake etter skatteoppkreverens svar på rapporten fra den stedlige kontrollen. Tilbakemelding angående journalføring av inn- og utgående korrespondanse er ikke på plass, men det er avholdt et møte med servicekontoret i uke 3. Forslag til rutine er oversendt kontrollenheten for godkjenning. Skatteoppkrever vil starte arbeidet med å gjøre klar saksmapper i uke 4. Det vil bli foretatt etterregistrering i pågående saker.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør og fordeling til skattekreditorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren bekrefter at skatteregnskapet for 2018 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2018.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Total skatteinngang for 2018 var på kr. 87.720.035,-. Dette er en økning på kr. 2.214.399,- fra 2017. Vi har hatt økning i selskapsskatt på kr. 108.888,- og skatt fra personlige skatteyttere på kr. 2.603.212,-. Innfordringsinntektene og renteinntektene har gått ned.

Innfordringsutgiftene og renteutgiftene har økt. Innfordringsutgiftene er doblet fra 2017 til 2018. Flere tyngre innfordringssaker er årsaken til dette. Det ble registrert innbetaling av arbeidsgiveravgift for 2017 med kr. 87.774,- som gjaldt forskuddstrekk 6. termin 2017.

Arbeidsgiver hadde brukt feil Kid ved betaling av forskuddstrekk. Dette ble oppdaget under arbeid med periodisk oppgjør for desember 2017 og er korrigert i januar 2018. Dette påvirker årsregnskapet for 2018.

Den totale skatteinngangen i 2017 økte med kr. 6.318.999,-. Den totale skatteinngangen er redusert med kr. 4.104.600,- fra 2017 til 2018. Det var økningen i innbetalinger fra personlige skatteyttere som økte spesielt mye fra 2016 til 2017. Restskatt for 2016 var spesielt høy med kr. 9.680.157,-. Til tross for dette var rettidig innbetalt pr. 31.12.2017 på 62,89 %. Ubetalte krav restskatt 2016 var kun på kr. 1.402.319,-.

Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Kommunens andel av skatteinntektene i 2018 var på kr. 26.285.365,-. Dette er en økning på kr. 923.050,- fra 2017. Kommunens andel har økt mest på forskuddstrekk fra arbeidsgivere og forskuddsskatt personlige skatteyttere.

Økningen i kommunens andel av skatteinntektene fra 2016 til 2017 var på kr. 1.184.715,-. Det har vært en nedgang i kommunens andel på kr. 261.665,- sammenlignet med foregående årsregnskap. Statens andel har hatt en økning på kr. 1.006.964,-. Størst økning i statens andel fra 2017 til 2018 er på forskuddstrekk fra arbeidsgivere og forskuddsskatt fra upersonlige skatteyttere.

2.3 Margin

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrever holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skatteyttere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2017 og 2018.

	per 31.10.2018 (inntektsåret 2017)	per 31.12.2018 (inntektsåret 2018)
Innestående margin	0	11.927.728
For mye avsatt margin		
For lite avsatt margin	- 1.253.238	
Procentsats	16	16

Kommentarer til marginavsetningen

For lite avsatt margin for inntektsåret 2016 var på kr. 1.024.284,-. Kommuniestyret i Gamvik kommune vedtok økning av marginprosenten til 15 % den 19.03.2015 – Saksnr PS 17/15. Endringen ble lagt inn fra periodisk oppgjør mars 2015. Det viste seg ikke å være tilstrekkelig.

For lite avsatt margin for inntektsåret 2017 har økt til kr. 1.253.238,-. Det ble vedtatt ny økning av marginprosenten til 16 % 01.03.2018 sak PS 7/18. Økningen ble lagt inn i Sofie 06.03.2018. Vi håper det skal være tilstrekkelig fra 2018.

Vi har hatt en økning i til gode skatt fra 2016 til 2017 på kr. 185.671,-. Økningen fra 2015 til 2016 var på kr. 1.345.277,-.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordringstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totale restanser og berostilte krav

Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2018 og 2017, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	Restanse 31.12.2018	Herav berostilt restanse 31.12.2018	Restanse 31.12.2017	Herav berostilt restanse 31.12.2017	Endring i	
					restanse	berostilt restanse
					Reduksjon (-) Økning (+)	Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart	5.165.587	0	3.048.983	0	2.116.604	0
Arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	0	0
Artistskatt	0	0	0	0	0	0
Finansskatt	0	0				
Forsinkelsesrenter	19.466	0	11.193	0	8.273	0
Forskuddsskatt	0	0	0	0	0	0
Forskuddsskatt person	1.164.080	0	365.442	0	798.638	0
Forskuddstrekk	654.866	0	455.711	0	199.155	0
Gebyr	0	0	0	0	0	0
Innfordringsinntekter	118.291	0	73.914	0	44.377	0
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0	0	0	0	0	0
Kildeskatt	0	0	0	0	0	0

Restskatt	66.201	0	229.074	0	-162.873	0
Restskatt person	2.795.298	0	1.803.927	0	991.371	0
Tvangsmulkt	347.385	0	109.722	0	237.663	0
Sum restanse diverse krav	0	0	0	0	0	0
Diverse krav	0	0	0	0	0	0
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	5.165.587	0	3.048.983	0	2.116.604	0

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

De totale restansene pr. 31.12.2018 er på kr.5.165.587,-. Dette er en økning på kr. 2.116.604,- fra i fjor til i år. Det er en økning på alle skattearter med unntak av restskatt upersonlige.

Den er størst økning på forskuddsskatt person og restskatt person.

Restanse forskuddsskatt person inntektsåret 2018 er på kr. 1.018.775,-. I 2017 er restansen på kr. 103.970,-. Resten er fra 2005 og 2006 på en skatteyter.

Det er tre skatteytere med store restanser forskuddsskatt for 2017 og 2018. En av disse utvandret i april 2018. I slike tilfeller er utskrivningen som regel feil, men det er skatteyter som må søke om endring av utskrevet skatt. De to andre er under tvangsinnfordring.

Restanse restskatt 2017 er på kr. 1.649.271,-. For 2016 er den på kr. 749.171,-. Ellers fordeler den seg over flere år med mindre beløp. Flere skatteytere har restanser for flere år.

Når det gjelder restskatt 2016 er 2 skatteytere utvandret. Kravene innfordres via bistand utland. Vi har to personlige konkurser i 2018. En er under behandling, den andre er fullført. Kravene består etter gjennomført personlig konkurser dersom det ikke blir funnet aktiva som kan tjene til dekning av kreditor krav. Det er foretatt godskrivingsnekt for 2017 med totalt kr. 435.080,-. To skatteytere har godskrivingsnekt for 2016. Dette påvirker restansene. En med restskatt 2017 har åpen sak nordisk trekk. Flere med større krav på restskatt 2016 og 2017 er under tvangsinnfordring. Flere av dem er fiskere fra utlandet med enkeltpersonforetak som vi nå forsøker å følge opp med informasjon om forskuddsordningen og muligheter for trekk hos Norges råfisklag. Disse har restanser både forskuddsskatt og restskatt.

Det har vært en økning i restanser forskuddstrekk og tvangsmulkt. Det har også vært økning i restanser innfordringsinntekter. Det er ett enkeltpersonforetak og ett selskap som står for de største restansene for forskuddstrekk 2016 og 2017 – totalt kr. 566.274,-. Ett krav forskuddstrekk 2017 ble ikke registrert før i oktober 2018 i forbindelse med varsel om arbeidsgiverkontroll. Det er gjennomført tvangssalg som vil gi delvis dekning for kravene på selskapet. Oppgjørsdagen er i januar 2019. Det er gjennomført godskrivingsnekt for daglig leder i selskapet. Det er også gjennomført arbeidsgiverkontroll i enkeltpersonforetaket. To andre med restanser forskuddstrekk er utvandret. Kravene er under innfordring gjennom bistandsordningen.

Økning i restanser tvangsmulkt og innfordringsinntekter gir et godt bilde av de utfordringene vi har i kommunen når det gjelder etterlevelse av gjeldende regelverk på skatteområdet. Dette gjelder både rapportering og betaling av skatt.

Vi har avskrevet totalt kr. 355.264,- i 2018. Av dette er kr. 267.478,- ubetalt forskuddstrekk og ansvarskrav for utleggstrekk som ikke er gjennomført. Det er tre selskaper som det er fullført konkursbehandling på og som er slettet i foretaksregisteret etter konkursbehandlingen. Alle selskapene hadde utenlandske eiere. To av selskapene har samme opphav der det ene ble dannet etter at det foregående gikk konkurs for å fortsette aktiviteten. Dette er en bevisst måte å unndra seg betaling av skatt til samfunnet vårt. Det er vanskelig å få stoppet aktiviteten. To personer er ilagt konkursskarantene i forbindelse med konkursbehandlingene.

Det er dialog med de andre enhetene i skatteetaten som jobber med disse sakene.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (debit)	Hørv skatteart "Restskatt – person"
2016	1.020.862	749.171
2015	152.541	147.882
2014	24.744	20.594
2013 – 2003	306.705	-----

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Restskatt 2016:

Gjelder 5 skatteyttere. 1 av disse har hatt to endringer i 2018, den siste i desember. Denne skatteyteren er under konkursbehandling. De 4 andre er utlendinger. 2 er utvandret og innfordres via bistandsordningen. I en sak er det sendt begjæring tvangssalg nå i januar. I den siste saken ble det opprettet utleggstrekk sak, men utleggstrekk ble ikke gjennomført av arbeidsgiver som er konkurs. Det er opprettet ny sak i desember 2018.

Restskatt 2015:

Gjelder 5 skatteyttere. 2 med krav under grense for bistand utland. 1 skatteyter innfordres via bistand utland. Denne skatteyteren har hatt flere saker nordisk trekk som har forsinket videre innfordring via bistandsordningen. En har hatt endring i april 2018, og er den samme som nevnt under restskatt 2016 som er under konkursbehandling. Den siste er under innfordring via bistandsordningen,

Restskatt 2014:

Gjelder 3 skatteyttere. 1 er til innfordring via bistandsordningen. Ett krav ble foreldet 31.12.2018 (under grense for bistand utland). Det er opprettet sak summarisk avskrivning i januar. Det siste kravet er sikret ved utlegg. Det har ikke vært aktivitet i A-ordningen siden Juni 2015.

Restskatt 2013 – 2003:

Fordeler seg på 4 skatteyttere. 1 skatteyter har gjeldsordning. 1 skatteyter er til innfordring bistand utland. Dette er samme skatteyter nevnt under restskatt 2015, der innfordringen via

bistandsordningen er blitt forsinket pga saker nordisk trekk. 1 skatteyter har vært til innføring bistand utland, men bistandsanmodningen kom i retur i november 2017 som uinndrivelig. Kravene gjelder 2010 og 2011 og er sikret ved utlegg i hjemlandet. Den siste gjelder en skatteyter som gikk konkurs i 2013. Skatteyter har restskatt for flere år. Utleggstrekk er sendt men ikke gjennomført. Skatteyter er medeier i selskapet han mottar lønn fra.

Forelda krav:

Skatteoppkrever har kjørt rapporten "Restanseliste – forelda krav" for perioden 01.01.2018 - 31.12.2018. Vi hadde 2 forelda krav pr. 31.12.2018. Det er opprettet sak summarisk avskrivning som er oversendt til behandling 16.01.2019.

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2018

Med unntak av forskuddsskatt person 2017 og forskuddstrekk 2017 har vi oppnådd resultatkravene fra skatteetaten. Underdekning i forhold til kravene er på hhv 1,49 og 1,15 %.

Når det gjelder forskuddsskatt person 2017 fordeler restansen seg på 3 skatteytere. Et lite beløp under kr. 5.000,- er sikret ved utlegg. Et mindre krav innfordres via utleggstrekk og for et større krav er det sendt varsel om tvangsdekning i desember 2018.

Når det gjelder forskuddstrekk 2017 fordeler restansen seg på 3 foretak. Ett selskap og to enkeltpersonforetak. Det er gjennomført tvangssalg med oppgjørsdato 23.01.2019 for selskapet. Det vil gi delvis dekning for kravene. De to enkeltpersonforetakene ligger til innføring via bistand utland. Eierne er utvandret.

For restskatt 2016 var resultatkravet på 92,60 %. Vi hadde et resultat på 92,38 %. Dette ble godkjent som innenfor.

For forskuddsskatt 2017 (100 %) og restskatt 2016 (98,37 %) upersonlige og for arbeidsgiveravgift (100%) er resultatet godkjent.

Pr. 31.12.2018 viser innkrevingsstatistikken følgende resultater for restskatt person:

Sum innbetalt:

2015: 96,30 %

2016: 92,38 %

2017: 75,41 %

Dette er et dårligere resultat for de siste 3 årene enn foregående årsoppgjør. Utfordringen ligger for inntektsårene 2016 og 2017 når det gjelder videre innfordring. Det fremgår av kommentarene til restansesituasjonen og utviklingen i restanser i pkt. 3.1.

Rettidig innbetalt:

2015: 37,46 %

2016: 65,73 %

2017: 50,30 %

Med unntak av 2015 anses dette resultatet som bra.

Sum krav restskatt:

2015: kr. 3.755.685,-

2016: kr. 9.429.961,-

2017: kr. 6.893.803,-

Sum krav restskatt 2016 på kr. 9.429.961,- er betraktelig høyere enn tidligere år. 2 skatteyttere stod for kr. 2.805.959,- av dette. Til tross for dette er resultatet for 2016 godt.

Sum krav restskatt 2017 er på kr. 6.893.803,-. Fortsatt høyere enn det som har vært tidligere, men en nedgang fra i fjor. Overskytende har vært mere stabilt. Vi har sett en økning i tyngre innfordring for inntektsårene 2016 og 2017. Vi har hatt flere saker der det har vært nødvendig med nekt godskriving av forskuddstrekk. Dette påvirker også restskatten. Det er åpnet konkurs for to personlige skatteyttere i 2018. Vi har noen utenlandske skatteyttere med enkeltpersonforetak som får til dels store restskatter pga manglende innbetaling av forskudd på skatt. Vi prøver å orientere disse om forskuddsordningen og om muligheter for trekk hos Norges råfisklag, men de er ofte vanskelig å komme i kontakt med. Det er dialog med regnskapsførere om mulighet for et møte i 2019. Vi har også skatteyttere som er utvandret som ikke følger opp forskuddsutskrivingen og levering av skattemeldinger.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

DTI inntektsåret 2017 viser følgende dekningsgrad etter strategi:

0:	44,1 %
10:	91,8 %
20:	92,5 %
30:	96,6 %
50:	3,7 %

Dette betyr at resultat av telefoninkasso har vært tilfredsstillende i 2018. Det samme gjelder dekning gjennom utleggstrekk. Det er innvilget 3 betalingsavtaler i 2018. Vi har hatt en reduksjon med 2 tvangsdekningssaker i 2018. En av tvangsdekningssakene har vært krevende. Vi har også hatt tvangsdekninger i pengekrav der det har vært lang saksbehandlingstid hos namsmannen. Vi har hatt en økning i utleggsforretninger med 5 saker

der det ble funnet utleggsobjekter. Vi har hatt et utlegg mindre med intet til utlegg. Utleggstrekkssaker er redusert med 7 saker. Det er vært en god del endringssaker på skatteoppgjør for 2017. Det er opprettet 2 saker nordisk trekk. Vi har 7 åpne saker til bistand utland. 6 saker ble åpnet i 2018 der vi hatt fått dekning for den ene saken. Det er åpnet 2 personlige konkurser i 2018 og 1 konkurs i et selskap.

Vi mener vi har god oppfølging av restansene og har forsøkt å sette inn riktig tiltak for å oppnå rask dekning.

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

Vi jobber hele tiden med å effektivisere innfordringen. Vi er i dialog med regnskapsførere i forhold til næringsdrivende for å bedre rapporteringen og innbetalingen.

Ormtale av spesielle forhold

Vi har mottatt en bistandsbegjæring i retur i desember 2017 som er avsluttet som uinndrivelig i bistandsstaten. Skatteyter har store restanser eldre år. Kravene er sikret med utlegg i bistandsstaten.

Det er åpnet 2 konkurser i 2017 med restanser på forskuddstrekk. Kravene ble avskrevet i 2018 etter gjennomført konkurs. En konkurs for et selskap ble åpnet i 2018. Konkurs ble gjennomført i november 2018 og krav er avskrevet etter at selskapet ble slettet i foretaksregisteret. 1 personlig konkurs er åpnet og ferdig behandlet i 2018. Det ble ikke funnet aktiva.

Bevisst bruk av konkurs for å unndra seg betaling av skatt til samfunnet ser ut til å bli en utfordring for oss fremover.

Vi har 3 saker med godskrivingsnekt forskuddstrekk 2017. Dette påvirker restskatt for 2017. En av disse skatteyterne er under konkursbehandling.

Vi har 6 skatteytere i strategi 50 med til sammen kr. 938.589,- i restskatt for 2017. En skatteyter har betalt deler av kravet i januar 2019. Det er åpnet konkurs for 2 skatteytere der en av konkursene er gjennomført i 2018. Jeg tror det er mulighet for å få inn restskatt 2017 på denne. I 2 saker er det sendt begjæring tvangssalg. I den siste er det tatt utlegg som antagelig vil ende i begjæring tvangssalg i februar.

Vi har flere utlendinger som har registrerte enkeltpersonforetak både innenfor fisk/fangstvirksomhet og oppføring av bygninger. Mange av disse har store restskatter og betaler ikke inn forskuddsskatt. De er heller ikke fanget opp i forskuddsutskrivingen. De er ikke flinke til å levere nødvendige bilag til regnskapsfører for registrering og mange har lite kunnskap om regelverket. Vi prøver å igangsette tiltak sammen med regnskapsførere for å få disse til å levere riktige oppgaver og innbetale skatt i løpet av inntektsåret. Det er vanskelig å nå disse med informasjon.

3.3 Særnamskompetanse

Særnamskompetansen brukes mye og har stor betydning for innfordringsarbeidet i kommunene. Bruken av kompetansen gjør at vi oppnår raskere dekning enn om vi skulle være nødt til å benytte den ordinære namsmannen.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

I 2018 har vi inngått kontrakt med Skatteoppkreveren i Sør-Varanger for gjennomføring av 4 kontroller som er ihht kravet for vår kommune. Det er gjennomført 4 avdekkingskontroller. To av kontrollene er konkurskontroller.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2018 var 4. Dette utgjør 5 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2018 var 4. Dette utgjør 4,7 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2017 var 4.

4.3 Resultater fra kontrollene

I 2018 er det gjennomført 4 kontroller og disse er kjøpt fra Skatteoppkreveren i Sør-Varanger. Det er gjennomført 4 avdekkingskontroller på grunn av forhold som ble avdekket under kontrollen. To av kontrollene er konkurskontroller.

Det er i 2018 avdekket kr. 301.003,- i beløp som gjelder manglende forskuddstrekk i 2017 og 2018. Det er gjennomført godskrivingsnekt for kr. 243.022,-. Det er avdekket kr. 350.247,- i grunnlag arbeidsgiveravgift. Det er ikke arbeidsgiveravgift i sone 5. I en kontroll er det avdekket lønn for 2017 som det ikke er foretatt forskuddstrekk for. Det er foreslått å vurdere å opprette ansvarskrav for manglende forskuddstrekk.

I 2017 ble det gjennomført 4 kontroller. Det er snakk om 4 avdekkingskontroll. Den ene var konkurskontroll.

Det ble sendt endringsforslag på endring i inntektsgrunnlag med kr. 701.961 og grunnlag arbeidsgiveravgift med kr. 1.551.567,-. Skattekontoret har ikke gjort vedtak i saken enda.

I 2016 ble det gjennomført 4 kontroller, 3 avdekkingskontroller og 1 formalkontroll.

I perioden fra 2004 til og med 2015 ble det gjennomført 40 kontroller i Gamvik kommune.

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

Skatteoppkreveren i Sør-Varanger har utført kontroll for oss i 2018. Alle planlagte kontroller er fullført innen 4 mndr fra de ble påbegynt. Vi er fornøyd med resultatene og det arbeidet Sør-Varanger har utført.

Vi har samarbeidet godt både i planlegging, utplukk og underveis i arbeidet med gjennomføringen.

Vi har avtalt å skrive ny kontrakt for 2019.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

Skatteoppkrever i Gamvik har ikke deltatt i felles aksjoner i 2018. De har vært dialog med skatteetaten i forhold til ett objekt.

4.6 Gjennomførte Informasjons- og viledningstiltak

Det er i 2018 registrert 5 nye enheter med oppgaveplikt. 3 arbeidsgivere med ansatte har fått tilsendt "Informasjonsskriv til nye arbeidsgivere fra skatteoppkreveren". 2 av de nye foretakene med oppgaveplikt er kun endringer av eksisterende foretak. En fusjon og en endring fra enkeltpersonforetak til selskap. Også nye enheter som ikke er registrert med oppgaveplikt har fått tilsendt informasjonsskriv.

Enkeltpersonforetak får tilsendt informasjon om forskuddsskatt og informasjon om alternativer for leveringsform skattemelding som er hentet fra skatteetaten.no.

Alle får med kontaklinformasjon til Skatteoppkreveren i Gamvik.

Vi har gjennom 2018 hatt god kontakt med regnskapskontorene som leverer til oss. Vi har oversendt viktig informasjon om A-ordningen og vært behjelpelig i forhold til avvik.

Vi hadde ønske om å prøve å få til et informasjonsmøte rettet mot utenlandske fiskere i 2018, men det ble det ikke noe av. Vi er i dialog vedrørende informasjon til fiskere som har enkeltpersonforetak. Spesielt utenlandske fiskere. Vi ønsker å gi informasjon om at disse må vurdere forskuddsutskrivningen og søke endring der det er nødvendig. Vi ønsker også å informere om muligheten for trekk ved levering av fangst til Norges råfisklag. Det kan settes av på skattetrekkskonto eller overføres skatteoppkreveren som forskudd.

Vi har lagt ut informasjon om reglene for rapportering av privat arbeidsgiver på kommunens hjemmeside.

Mehamn, 20.01.2019:

 Skatteoppkreveren
 i Gamvik
 Postboks 174
 9770 MEHAMN
Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2018
              Vedlegg til årsregnskapet

Arsregnskap for Gamvik kommune for regnskapsåret 2018 - sammendrag
 Avlagt etter kontantprinsippet

	2018	2017
Likvider	12 769 835	11 045 596
Skyldig skattekreditorene	-795 964	-911 305
Skyldig andre	-46 139	-46 139
Innestående margin	-11 927 728	-10 088 148
Utdisponert resultat	-4	-4
Sum	0	0
Arbeidsgiveravgift	83 524	-135 274
Kildeskatt mv - 100% stat	-2 803	-15 120
Personlige skatteyttere	-78 737 323	-76 134 111
Tvangsmulkt	-311 828	-393 327
Upersonlige skatteyttere	-8 781 104	-8 672 216
Renter	-54 544	-139 297
Innfordring	84 043	-16 291
Sum	-87 720 035	-85 505 636
Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	-83 524	135 274
Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	27 540 420	26 880 949
Fordelt til Fylkeskommunen	5 763 307	5 543 846
Fordelt til Staten	28 381 725	27 374 761
Fordelt til kommunen	26 285 365	25 362 315
Videresending plassering mellom kommuner	-167 258	208 491
Sum	87 720 035	85 505 636
Sum totalt	0	0

Mehamn, 12.01.2019

Reidun Fagerheim
 Reidun Fagerheim
 Skatteoppkrever

Skatteoppkreveren
 i Gamvik
 Postboks 174
 9770 MEHAMN

1941
1942
1943
1944
1945

Vedlegg til årsregnskapet for 2018

Årsregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- **Likvider**

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

- **Skyldig skattekreditorene**

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene pga mangelfull informasjon fra den som innbetaler.

- **Innestående margin**

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal det holdes tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal nyttes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, finansskatt, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, tvangsmulkt samt renter og gebyrer.

- **Fordelt til skattekreditorene**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene i henhold til gjeldende fordelingstall.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Videresending plassering mellom kommuner**

Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.

Sak 08/19 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT SELVKOST VANN OG AVLØP

Bakgrunn

Det ble bestilt forvaltningsrevisjon på selvkost vann – og avløp etter vedtak i Gamvik kommunestyre, sak 49/17.

Kontrollutvalget vedtak i møte 13.11.2017 sak 17/17 å bestille forvaltningsrevisjonsprosjekt fra KomRev NORD IKS. Bestilling ble sendt i brev av 21.11.17.

Problemstilling ble satt i kontrollutvalgets møte den 30. januar 2018, sak 07/18. Forvaltningsrevisjonen utføres i henhold til overordnet prosjektskisse med følgende problemstilling:

1. Har Gamvik kommune beregnet henførbare kostnader korrekt, og gir selvkostkalkylene riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene?
2. Har Gamvik kommune behandlet selvkostfondet korrekt?

Beskrivelse

Revisor har gjort konkludert slik:

1. På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors vurdering av Gamvik kommune i stor grad har beregnet henførbare kostnader korrekt og at selvkostkalkylene i stor grad gir riktig uttrykk for selvkost på vann og avløpstjenestene.
2. På bakgrunn av våre funn og vurdering er revisors konklusjon at Gamvik kommune i liten grad har behandlet selvkostfondene korrekt.

Revisor har kommet med følgende anbefalinger:

På bakgrunn av revisors funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Gamvik kommune å:

- Utarbeide forkalkyler for vann- og avløpstjenestene som dekker de neste tre til fem årene og fremlegge disse for kommunestyret
- Vurdere om størrelsen på de indirekte kostnadene som belastes selvkosttjenestene er korrekt og om det eventuelt er behov for å gjøre korrigeringer for tidligere år
- Gjennomgå og korrigere tidligere års avsetninger til selvkostfondene
- Iverksette tiltak for å dekke inn akkumulert underskudd for selvkosttjenesten avløp samt tilbakeføre akkumulert overskudd for selvkosttjenesten vann

Vurdering

Sekretariatet har i henhold til kontrollutvalgsforskriften § 20 et selvstendig ansvar for å påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet.

Etter sekretariatets vurdering er rapporten fra revisjonen i tråd med intensjonene i kontrollutvalgets vedtak og behandler de spørsmål som kontrollutvalget vedtok. Rapporten er også i henhold til NKRF sin standard for forvaltningsrevisjon.

Rapporten har vært til høring hos Gamvik kommune v/konstituert rådmann som 16. jan. 2019 har gitt tilbakemelding om at kommunen ikke har noen merknader til rapporten.

Sekretariatets forslag til vedtak

Kontrollutvalget i Gamvik kommune har i møte den 1. april 2019 behandlet forvaltningsrevisjonsrapport «Selvkost vann og avløp», utarbeidet av KomRev NORD IKS.

Kontrollutvalget slutter seg til revisors anbefaling og sender rapporten til kommunestyret for behandling med følgende innstilling fra kontrollutvalget:

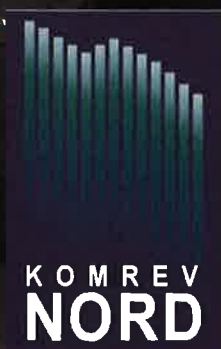
Gamvik kommune å:

- Utarbeide forkalkyler for vann- og avløpstjenestene som dekker de neste tre til fem årene og fremlegge disse for kommunestyret
- Vurdere om størrelsen på de indirekte kostnadene som belastes selvkosttjenestene er korrekt og om det eventuelt er behov for å gjøre korrigeringer for tidligere år
- Gjennomgå og korrigere tidligere års avsetninger til selvkostfondene
- Iverksette tiltak for å dekke inn akkumulert underskudd for selvkosttjenesten avløp samt tilbakeføre akkumulert overskudd for selvkosttjenesten vann

FORVALTNINGSREVISJON

Selvkost i vann- og avløpssektoren

Gamvik kommune

Rapport 2019

Forord

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Gamvik kommune har KomRev NORD gjennomført forvaltningsrevisjon av selvkost i vann- og avløpssektoren. Kontrollutvalgets plikt til å påse at forvaltningsrevisjon gjennomføres, følger av lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 77 nr. 4. Ifølge forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. (revisjonsforskriften) § 7 innebærer forvaltningsrevisjon å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og forutsetninger.

Kontrollutvalget i Gamvik bestilte i sak 17/17 et forvaltningsrevisjonsprosjekt om selvkost innenfor vann- og avløpssektoren. I sak 7/18 vedtok kontrollutvalget KomRev NORDs overordnede prosjektskisse for forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet overfor Gamvik kommune, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften kapittel 6. Vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet.

Vi takker Gamvik kommune for samarbeidet i gjennomføringen av forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Tromsø, 21.1.2019

Knut Teppan Vik
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Astrid Indrebø
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Jan-Egil Dørum
Prosjektmedarbeider, regnskapsrevisor

SAMMENDRAG

Etter bestilling fra kontrollutvalget i Gamvik kommune har KomRev NORD gjennomført en forvaltningsrevisjon av kommunens selvkostberegninger innenfor vann og avløp. Kontrollutvalgets bestilling kom på bakgrunn av kommunestyrets vedtak i sak 49/17. Forvaltningsrevisjonen er gjennomført med bakgrunn i to problemstillinger:

1. Har Gamvik kommune beregnet henførbare kostnader korrekt, og gir selvkostkalkylene riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene?
2. Har Gamvik kommune behandlet selvkostfondene korrekt?

Selvkost er definert som *den totale kostnadsøkningen en kommune har ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste.*¹ Det er disse kostnadene kommunen kan finansiere ved brukerbetaling. Vi har gjennomgått kommunens selvkostkalkyler for 2016 samt avsetning til/bruk av selvkostfond i perioden 2011 til 2016.

Vår konklusjon på problemstilling 1 er at Gamvik kommune i stor grad har beregnet henførbare kostnader korrekt og at selvkostkalkylene i stor grad gir riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene. Konklusjonen på problemstilling 2 er at Gamvik kommune i liten grad har behandlet selvkostfondene korrekt.

Konklusjonen på problemstilling 1 bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger:

Vi har undersøkt om kommunen utarbeider for- og ettkalkyler. Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *administrasjonen i Gamvik kommune skal forelegge for kommunestyret forkalkyler som dekker de neste tre til fem årene for selvkost på vann- og avløpstjenestene, ikke oppfylt.* Følgelig er revisjonskriteriet om at *forkalkylene bør fremlegges i sammenheng med kommunens økonomiplan* heller **ikke oppfylt.** Etter revisors vurdering har Gamvik kommune **oppfylt** revisjonskriteriet om at de *bør sette opp etterkalkyle for selvkosttjenestene vann og avløp etter utløpt regnskapsår.*

Det følger av retningslinjene for beregning av selvkost at direkte kostnader også kan bestå av fordelte utgifter fra andre tjenestefunksjoner. Det er dermed ikke noe i veien for at Gamvik kommune fører utgifter for maskiner/utstyr på *ansvar 4400 Kommunalteknisk avdeling*, for deretter å gjøre en fordeling på de ulike resultatområdene. Administrasjonen har selv redegjort til kommunestyret for at det i 2016 ble gjort en skjønsmessig fordeling av kostnadene som ble ført på *ansvar 4400 Kommunalteknisk avdeling*. Gamvik kommune har fremlagt dokumentasjon som viser hvor stor andel av utgiftene som er fordelt til henholdsvis vann og avløp, herunder hva disse utgiftene gjelder. Revisor kan ikke vurdere «riktigheten» av de skjønsmessige vurderingene, men vi har i vår gjennomgang ikke funnet indikasjoner på at kostnader ført på *ansvar 4400 Kommunalteknisk avdeling* feilaktig er belastet vann eller avløp. Samtidig arbeider kommunen med å implementere er FDV-system². Kommunen opplyser at dette systemet vil bidra til å synliggjøre ressursbruk og at utgiftsfordelingen blir så korrekt som mulig. Etter revisors oppfatning vil et slikt verktøy være et nyttig bidrag til arbeidet med fordelingen av kostnadene.

Vår gjennomgang tilsier at alle direkte drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene inngår i de respektive selvkostkalkylene. Når det gjelder indirekte kostnader, ser vi at det var en stor reduksjon i disse fra 2016 til 2017 (kr 484 608 for vann og kr

---

¹ Departementets retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester H-3/14.

² FDV står for forvaltning, drift og vedlikehold. FDV-systemet som implementeres heter FamacWeb og er et webbasert system.

313 042 for avløp). Denne reduksjonen var såpass stor at det etter revisors oppfatning enten er beregnet for høye indirekte kostnader i 2016, eller for lave indirekte kostnader i 2017. Revisor har ikke oversikt over hvor mye tid de ulike støttefunksjonene i kommunen faktisk bruker på henholdsvis vann og avløp, og kan derfor ikke ta stilling til hva som er rett. Det er derfor vanskelig å vurdere om indirekte kostnader er belastet selvkost for vann og avløp i en korrekt størrelsesorden i 2016. Vi ser at reduksjonen i indirekte kostnader særlig er knyttet til *tilleggsytelser*. Tilleggsytelser består av ledelse/teknisk administrasjon og IT. Også for *støttefunksjoner*, som består av blant annet selvkosttjenestenes bruk av personalkontor og servicekontor, er det i 2017 lagt til grunn at en lavere andel kan belastes vann og avløp enn tilfellet var i 2016.

På bakgrunn av ovenstående vurderer vi at Gamvik kommune har **oppfylt** revisjonskriteriet om at alle direkte drifts-, vedlikehold- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene skal inngå i de respektive selvkostkalkylene. Revisor kan ikke gjøre en vurdering av nivået på de indirekte kostnadene, men presiserer at kommunen har gjort beregninger av disse og at indirekte kostnader inngår i selvkostkalkylene.

Konklusjonen på problemstilling 2 bygger på følgende oppsummerte funn og vurderinger:

Vi finner ikke at Gamvik kommune før 2011 hadde fond for selvkosttjenestene. Gamvik kommune har for årene 2011-2014 hatt et felles fond (VAR-fondet) for selvkosttjenestene vann og avløp. Det er ikke anledning til å ha felles fond for selvkosttjenester; hver tjeneste skal ha et eget fond. Årsaken er at gebyrer som kreves inn for å produsere tjenesten vann utelukkende skal benyttes til å produsere denne tjenesten, og ikke andre tjenester. Fra og med 2015 har kommunen hatt separate fond for de to selvkosttjenestene.

Revisors gjennomgang viser at det ikke er gjort korrekte avsetninger til fond i perioden før 2015. Tidligere års feil medfører at fondsbeholdningene per 31.12.2016 for vann og avløp ikke er korrekte. Med bakgrunn i at det er fra og med 2011 kommunen har hatt selvkostfond, har vi tatt utgangspunkt i perioden 2011-2016 i vår gjennomgang av fondene. Kommunens fondsbeholdning (akkumulerte overskudd) for vann per 31.12.2016 er for lav - den skulle vært høyere. Gamvik kommune hadde per 31.12.2016 et selvkostfond for avløp. Vår gjennomgang viser at selvkosttjenesten avløp per 31.12.2016 ikke skulle hatt et fond, men et akkumulert underskudd. Etter revisors oppfatning var saldo for selvkostfondet for vann per 31.12.2016 i overkant av 1,2 millioner kroner for lav, mens saldo for selvkostfondet for avløp per 31.12.2016 var i overkant av kr 900 000 for høy.³ Feil avsetning og bruk av fond innebærer at Gamvik kommune selv, og ikke brukerne gjennom gebyrene, har dekket underskudd for selvkosttjenesten avløp. Deler av overskuddet for selvkosttjenesten vann har tilfalt kommunen. Deler av overskuddet for selvkosttjenesten vann har også tilfalt selvkosttjenesten avløp som følge av at det i årene 2011-2014 var et felles fond for disse to tjenestene, og at dette felles fondet (VAR-fondet) ble videreført som avløpsfond fra og med 2015.

Revisors vurdering er at Gamvik kommune **delvis** har oppfylt revisjonskriteriet om *å ha fond for avsetning av overskudd og motregning av underskudd fra selvkostdriften av vann- og avløpstjenestene*. Som følge av at det ikke er beregnet årlige renter på fondsbeholdningen, er vår vurdering at revisjonskriteriet om at det *skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen* **ikke er oppfylt**. Selvkosttjenesten vann har hatt positivt resultat hvert år siden 2011, uten at dette er tilbakeført til brukerne i form av at det er brukt av selvkostfondet. Vår vurdering er derfor at Gamvik kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om *å ha tilbakeført positivt selvkostresultat til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år*. Selvkosttjenesten avløp har hatt både negative og

---

³ Disse tallene inkluderer ikke renteberegninger for fondet.

positive resultater siden 2011, men negativt selvkostresultat fra 2011 er ikke dekket inn av brukerne innen fem år. Vår vurdering er derfor at Gamvik kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om *å dekke inn negativt selvkostresultat fra brukerne av selvkosttjenesten innen fem år.*

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Gamvik kommune å:

- Utarbeide forkalkyler for vann- og avløpstjenestene som dekker de neste tre til fem årene og fremlegge disse for kommunestyret
- Vurdere om størrelsen på de indirekte kostnadene som belastes selvkosttjenestene er korrekt, og om det eventuelt er behov for å gjøre korrigeringer for tidligere år
- Gjennomgå og korrigere tidligere års avsetninger til selvkostfondene
- Iverksette tiltak for å dekke inn akkumulert underskudd for selvkosttjenesten avløp samt tilbakeføre akkumulert overskudd for selvkosttjenesten vann

Innholdsfortegnelse

	SAMMENDRAG	1
1	INNLEDNING	7
1.1	Om bestillingen fra kontrollutvalget	7
1.2	Om selvkost.....	7
2	PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER	9
2.1	Problemstillinger	9
2.2	Revisjonskriterier	9
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	12
3.1	Metode og datamateriale	12
3.2	Avgrensing av prosjektet.....	12
4	SELVKOSTBEREGNINGER	13
4.1	For- og etterkalkyler	13
4.2	Henførbare kostnader	14
4.2.1	<i>Direkte kostnader .....</i>	<i>14</i>
4.2.2	<i>Indirekte kostnader.....</i>	<i>18</i>
4.2.3	<i>Oppsummering og revisors vurderinger .....</i>	<i>20</i>
4.3	Konklusjon	21
5	SELVKOSTFONDENE.....	23
5.1	Revisors funn og vurderinger	23
5.2	Konklusjon	26
6	HØRING	27
7	ANBEFALINGER.....	27
8	REFERANSER.....	28

1 INNLEDNING

1.1 Om bestillingen fra kontrollutvalget

I sak 49/17, i møte 14.6.2017, fattet kommunestyret i Gamvik kommune følgende vedtak: «Kommunestyret vedtar at det gjennomføres forvaltningsrevisjon på regnskap av vann og avløp. Revisjonen skal prioriteres, slik at revisjonen blir tatt i 2017.» I sak 17/17, i møte 13.11.17, fattet kontrollutvalget følgende vedtak: «Kontrollutvalget viser til vedtak i kommunestyret den 14.06.2017, og bestiller forvaltningsrevisjon på regnskap av vann og avløp. KomRev NORD IKS utarbeider overordnet prosjektskisse som sendes kontrollutvalget for godkjenning. Arbeidet med forvaltningsrevisjonen settes i gang så snart kontrollutvalget har vedtatt problemstilling i prosjektskissen.»

Revisor oversendte overordnet prosjektskisse til kontrollutvalgets sekretariat 5.12.2017. I sak 7/18, i møte 30.1.2018, behandlet kontrollutvalget denne og fattet følgende vedtak:

Kontrollutvalget i Gamvik kommune bestiller forvaltningsrevisjon på selvkost vann- og avløp i Gamvik kommune fra KomRev NORD IKS. Forvaltningsrevisjonen utføres i henhold til overordnet prosjektskisse med følgende problemstilling:

- 1. Har Gamvik kommune beregnet henførbare kostnader korrekt, og gir selvkostkalkylene riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpssektoren?*
- 2. Har Gamvik kommune behandlet selvkostfondet korrekt?*

Kontrollutvalget har i sin bestilling av prosjektet vist til kommunestyrets vedtak i sak 49/17. Verken i kommunestyrets eller kontrollutvalgets vedtak fremkommer det opplysninger om spesifikke forhold som ønskes nærmere undersøkt gjennom forvaltningsrevisjonen. I kommunestyrets sak 49/17 besvarte administrasjonen en bestilling fra formannskapet om en nærmere redegjørelse for postene i selvkostregnskapet for vann og avløp som omhandler *vedlikehold i egen regi*. Revisor har på bakgrunn av kommunestyrets ovennevnte vedtak i denne saken oppfattet at det var ønskelig at vi undersøkte og belyste disse utgiftene nærmere gjennom forvaltningsrevisjonen. Disse utgiftene er en del av de direkte kostnadene som belastes selvkostregnskapet og omtales i kapittel 4.

1.2 Om selvkost

Selvkost er definert som *den totale kostnadsøkningen en kommune har ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste*.⁴ Det er disse kostnadene kommunen kan finansiere ved brukerbetaling. Brukerbetaling basert på selvkostprinsippet gir ingen garanti for at det drives en effektiv virksomhet.⁵ Dersom en kommune driver ineffektivt, vil denne ineffektiviteten bli en del av gebyrgrunnlaget, i tillegg til det teoretisk minimale kostnadsnivået en mest mulig kostnadseffektiv kommune kunne ha drevet tjenesten for. Sammenlikninger med tilsvarende virksomheter i andre kommuner kan dermed gi viktig tilleggsinformasjon for å utvikle en mer kostnadseffektiv drift.

Gamvik kommune eier fire vannverk. Vannverket i Mehamn har Stormiddagsvannet som vannkilde, vannverket i Gamvik har Grytvannet som vannkilde, vannkilde for vannverket i Skjånes er Hopelva, mens Nervei vannverk har grunnvann ved Nerveielva som kilde. Det er anlagt kommunalt avløpsnett for bortledning av avløpsvann i Mehamn, Gamvik og Skjånes. Det er kun husstander som

⁴ Departementets retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester H-3/14.

⁵ Jf. departementets retningslinjer, H-3/14.

benytter seg av kommunale vann- og avløpsgebyrer som skal betale kommunale gebyrer for disse tjenestene, jf. selvkostprinsippet om at brukerne av en tjeneste skal finansiere den.

Tabell 1 viser vann- og avløpsgebyrene i Gamvik kommune, landsgjennomsnittet og henholdsvis høyeste og laveste verdi på gebyrene i landet. Huseiernes landsforbund presenterer årlig en oversikt over prisene på kommunale selvkosttjenester i alle landets kommuner⁶. Prisene er basert på avgifter og gebyrer som betales for en standard bolig på 120 kvadratmeter.

Tabell 1: Vann- og avløpsgebyrer i 2016, oppgitt i kroner

	Gamvik	Landsgjennomsnitt	Høyeste verdi	Laveste verdi
Vanngebyr	5 375	4 262	10 284	1 386
Avløpsgebyr	5 188	4 710	9 330	845

Kilde: Huseiernes landsforbund

⁶ Oversikt for 2016 finnes her:

https://www.huseierne.no/contentassets/14dfbae364f347829bf7d11ee74ffe25/boligfakta_5_2016.pdf

2 PROBLEMSTILLINGER OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstillinger

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført med utgangspunkt i to problemstillinger.

1. *Har Gamvik kommune beregnet henførbare kostnader korrekt, og gir selvkostkalkylene riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene?*
2. *Har Gamvik kommune behandlet selvkostfondene korrekt?*

Problemstilling 1 gjelder beregninger av selvkost for vann- og avløpstjenestene. Gamvik kommune utfører vann- og avløpstjenestene i egenregi og det er dermed kommunen selv som forestår beregningen av selvkost.

Problemstilling 2 gjelder *selvkostfondene*. Kommunen kan fremføre et overskudd fra selvkosttjenesten til et senere år – innenfor en viss periode. I praksis skjer dette gjennom at kommunen avsetter overskudd til et bundet selvkostfond. Selvkostfondets funksjon er å håndtere svingninger i inntekter og kostnader mellom år slik at gebyrene kan holdes mer stabile.

2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er krav, normer og/eller standarder som kommunens praksis på det reviderte området skal vurderes i forhold til. For vurderinger av revisors funn i undersøkelsen utleder vi revisjonskriterier fra følgende kilder:

- Lov om kommunale vann- og avløpsanlegg
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014
- *H-2140 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester*, Kommunal- og regionaldepartementet, 2003

Problemstilling 1

Det følger av lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3 at eier av eiendom med tilknytning til kommunal vann- eller avløpsledning skal betale vann- og avløpsgebyr til kommunen. Forurensningsforskriften § 16-1 fastslår at vann- og avløpsgebyrer fastsatt i medhold av loven *ikke skal overstige kommunens nødvendige kostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren*. Videre følger det av bestemmelsen i forskriften at ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost følges. Det følger også av bestemmelsen at kommunen i forskrift fastsetter regler for beregning og innkreving av vann- og avløpsgebyrene samt gebyrenes størrelse, innenfor rammene av forurensningsforskriften. I møte 22.12.2010, sak 61/10, vedtok kommunestyret i Gamvik slik forskrift. Det følger av forskriften at kommunen har følgende gebyrtyper for vann- og avløpstjenester: Engangsgebyr for tilknytning, årsgebyr, gebyr for leie av vannmåler, gebyr for midlertidig tilknytning og tilleggsgebyr. Størrelsen på gebyrene fastsettes årlig av kommunestyret.

Ifølge *H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester* må kommunen utarbeide en etterkalkyle (selvkostregnskap) av kostnadene innenfor områder der selvkost er den rettslige rammen for brukerbetaling. Dette skal gjøres for å føre kontroll med at gebyrinntektene ikke overstiger selvkost. Retningslinjene i H-3/14 er ikke rettslig bindende, men de angir en økonomifaglig standard for beregning og praktisering av selvkostprinsippet som

kommunene tilrås å følge.⁷ Vi utleder som revisjonskriterium at *Gamvik kommune bør sette opp etterkalkyle for selvkosttjenestene vann og avløp etter utløpt regnskapsår.*

Alle henførbare direkte og indirekte drifts- og kapitalkostnader skal inngå i selvkostregnskapet. Med henførbare kostnader menes i denne sammenhengen kostnader kommunen påføres ved å produsere selvkosttjenestene og som derfor skal belastes selvkostregnskapene for vann og avløp. Vi utleder som revisjonskriterium at *alle direkte og indirekte drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene skal inngå i de respektive selvkostkalkylene.* I kapittel 4, hvor vi omtaler selvkostkalkylene, redegjør vi nærmere for relevante bestemmelser om blant annet henførbare kostnader i henhold til H-3/14.

Det følger av forurensningsforskriften § 16-1 at *før kommunen gjør vedtak om gebyrenes størrelse, skal det foreligge et overslag over kommunens antatte direkte og indirekte kostnader knyttet til drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader på henholdsvis vann- og avløpssektoren for de nærmeste tre til fem årene. Overslaget skal så vidt mulig utarbeides i sammenheng med kommunens rullerende økonomiplan. Det skal også foreligge et overslag over hvilke beløp gebyrene antas å innbringe.* Av dette utleder vi som revisjonskriterier at *administrasjonen i Gamvik kommune skal forelegge for kommunestyret forkalkyler som dekker de neste tre til fem årene for selvkost på vann- og avløpstjenestene og at forkalkylene bør fremlegges i sammenheng med kommunens økonomiplan.*

På bakgrunn av ovenstående har vi utledet følgende revisjonskriterier for problemstilling 1:

- *Administrasjonen i Gamvik kommune skal forelegge for kommunestyret forkalkyler som dekker de neste tre til fem årene for selvkost på vann- og avløpstjenestene*
- *Forkalkylene bør fremlegges i sammenheng med kommunens økonomiplan*
- *Gamvik kommune bør sette opp etterkalkyle for selvkosttjenestene vann og avløp etter utløpt regnskapsår*
- *Alle direkte og indirekte drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene skal inngå i de respektive selvkostkalkylene*

Problemstilling 2

Selvkostregnskapet avsluttes som regel med et overskudd eller underskudd. Et overskudd skal ifølge retningslinjene for beregning av selvkost avsettes til bundet driftsfond (selvkostfond), mens et underskudd skal dekkes av selvkostfond. Dersom selvkostregnskapet avsluttes med et underskudd, og kommunen ikke har et selvkostfond som kan dekke underskuddet, må kommunen dekke merutgiften over eget regnskap. Det vil si at selvkosttjenestens negative resultat vil inngå i kommunens samlede årsresultat. I slike tilfeller kan kommunene benytte en såkalt memoriakonto (huskekonto) for underskuddet. Dette for å holde oversikt over selvkosttjenestens akkumulerte underskudd som skal dekkes inn gjennom senere års gebyrer. Gebyrinntektene fra de ulike områdene skal finansiere de respektive formålene. I henhold til H-3/14 skal hvert selvkostområde ha sitt eget selvkostfond, slik at gebyrene for den enkelte selvkosttjeneste lett kan kontrolleres. Det er ikke anledning til å slå sammen fond for ulike tjenester.

Ved bruk av selvkostfond kan gebyrene holdes mer stabile over tid. Generasjonsprinsippet er sentralt innenfor selvkost og innebærer at dagens brukere av tjenestene ikke skal subsidiere fremtidige brukere og vice versa. For å ivareta generasjonsprinsippet må et positivt selvkostresultat være tilbakeført til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år, og et eventuelt avvik fra dette bør

---

⁷ I H-3/14 er hensikten med retningslinjene beskrevet. Retningslinjene har til hensikt å «[...] angi en økonomifaglig standard for beregning av selvkost og praktisering av selvkostprinsippet som er i tråd med reglene i særlovgivningen. Eventuelle avvik fra retningslinjene bør derfor begrunnes.»

begrunnes. Det følger av både någjeldende og tidligere gjeldene retningslinjer for beregning av selvkost at det skal beregnes renter på selvkostfond (opparbeidet overskudd), og rentene skal tillegges fondet. Det skal på avsatte midler til selvkostfond legges til kalkulatoriske renter som skal reflektere alternativavkastningen brukerne går glipp av ved at midlene er bundet i selvkostfond. I henhold til H-3/14 skal kalkylerenten settes lik 5-årig swaprente, med et tillegg på 0,5 prosentpoeng. Dersom kommunen har et «negativt» selvkostfond (akkumulert underskudd) i selvkostkalkylen skal kommunen godskrives renter etter samme rentesats.

Av ovenstående utleder vi som revisjonskriterier for problemstilling 2 at Gamvik kommune:

- *bør ha fond for avsetning av overskudd og motregning av underskudd fra selvkostdriften av vann- og avløpstjenestene*
- *skal beregne årlige renter på fondsbeholdningen*
- *bør ha tilbakeført positivt selvkostresultat til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år*
- *bør ha dekket inn negativt selvkostresultat fra brukerne av selvkosttjenesten innen fem år*

Revisjonskriteriene vi har utledet, oppgis i tekstboks innledningsvis i kapitlene de brukes i.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

3.1 Metode og datamateriale

Forvaltningsrevisjonsprosjektet er gjennomført i henhold til gjeldende standard for forvaltningsrevisjon⁸. I det følgende redegjør vi for hvordan vi har gått frem i undersøkelsen. Vi drøfter også datamaterialets gyldighet og pålitelighet, som vil si henholdsvis om dataene vi har samlet inn i undersøkelsen utgjør et relevant, tilstrekkelig og riktig grunnlag for å vurdere den reviderte virksomheten opp imot revisjonskriteriene og problemstillingene.

Brev om oppstart av forvaltningsrevisjonen ble sendt til Gamvik kommune v/rådmannen 7.2.2018. Vi fikk 1.3.2018 tilbakemelding om at teknisk sjef var oppnevnt som kontaktperson for prosjektet. KomRev NORD har i kraft av å være kommunens revisor tilgang til kommunens regnskaper og har gjennom årsoppgjørsrevisjonen blitt forelagt kommunens selvkostkalkyler. Teknisk sjef har bistått oss med å fremskaffe supplerende opplysninger vi har etterspurt.

Datamaterialet som ligger til grunn for revisors funn og vurderinger er Gamvik kommunes selvkostberegninger, regnskap, balanseregnskap, etterkalkyler/selvkostregnskap og saksfremlegg til kommunestyret.

Gyldighet og pålitelighet

Revisor vurderer informasjon fra teknisk sjef som relevante opplysninger. Det er i hovedsak teknisk sjef som forestår selvkostberegningene i kommunen, og han må forutsettes å ha god kjennskap til kommunens selvkostsystemer- og beregninger. Den samlede informasjonen og dokumentasjonen vi har innhentet er etter vårt syn dekkende for de forhold revisor har søkt å besvare. Vi anser at det samlede datamaterialet oppfyller kravene til gyldighet.

Revisor har vurdert eventuelle feilkilder i det innsamlede datamaterialet. Vi har sammenliknet data fra de ulike kildene med hverandre for å avdekke eventuelle motsetninger i opplysninger som fremkommer i dem. I tillegg har vi fremlagt vår omtale av datamaterialet for kommunen, slik at eventuelle faktafeil kunne påvises og korrigeres. På bakgrunn av forannevnte vurderinger, sammenlikninger og verifiseringer, forutsetter revisor at det ikke er vesentlige feil i datamaterialet som presenteres i rapporten. Påliteligheten og gyldigheten i det presenterte datamaterialet er på et overordnet nivå også søkt sikret gjennom vårt interne kvalitetssikringssystem.

3.2 Avgrensing av prosjektet

Forvaltningsrevisjonsprosjektet gjelder i hovedsak Gamvik kommunes selvkost for vann og avløp i 2016. Avgrensingen til 2016 er gjort med bakgrunn i at kommunestyrets vedtak om å gjennomføre forvaltningsrevisjon var knyttet til selvkostregnskapet for 2016.

---

⁸ RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon fastsatt av Norges kommunerevisorforbunds styre 1. februar 2011

4 SELVKOSTBEREGNINGER

Har Gamvik kommune beregnet henførbare kostnader korrekt, og gir selvkostkalkylene riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene?

Revisjonskriterier

- *Administrasjonen i Gamvik kommune skal forelegge for kommunestyret forkalkyler som dekker de neste tre til fem årene for selvkost på vann- og avløpstjenestene*
- *Forkalkylene bør fremlegges i sammenheng med kommunens økonomiplan*
- *Gamvik kommune bør sette opp etterkalkyle for selvkosttjenestene vann og avløp etter utløpt regnskapsår*
- *Alle direkte og indirekte drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene skal inngå i de respektive selvkostkalkylene*

Kilder: Forurensningsforskriften § 16-1 og H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

4.1 For- og etterkalkyler

Revisors funn

Revisor har spurt teknisk sjef om kommunen utarbeider forkalkyler. Han har opplyst at de ikke utarbeider forkalkyler, utover «det som ligger i Momentum». Momentum er et elektronisk verktøy som benyttes til selvkostberegninger. Gamvik kommune tok i bruk verktøyet i 2017. Teknisk sjef har opplyst at kommunen legger til grunn noenlunde samme driftsnivå hvert år. Kapitalkostnadene varierer med investeringstakten. Teknisk sjef opplyste også at hovedplanene for både vann og avløp er fra 1999, og at investeringstakten disse planene legger opp til ikke er fulgt. Ifølge teknisk sjef foreslår han nye investeringstiltak hvert år, som regel i samsvar med vedtatt økonomiplan, men han opplyste til revisor at det gjerne dukker opp andre investeringsbehov enn dem som fremgår av økonomiplanen.

Som nevnt tok Gamvik kommune i 2017 i bruk verktøyet Momentum. Fra og med 2017 forefinnes kommunens selvkostberegninger i dette systemet. Frem til og med 2016 har kommunen utarbeidet egne beregningsark i Excel.

For 2016 har Gamvik kommune utarbeidet spesifisert etterkalkyle i egne beregningsark i Excel. Revisor har gjennomgått denne etterkalkylen. Av etterkalkylen fremkommer hva inntektene og utgiftene for henholdsvis selvkosttjenestene vann og avløp består av. I note til regnskapet gis en oversikt over årets resultat for selvkostområdene, og noten er således en «komprimert» etterkalkyle. Note for selvkostområdene er gjengitt i utklipp 1 på neste side.

Utklipp 1: Selvkostnote 2016

	Resultat 2016					Balansen 2016	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsatt(+)/bruk av (-) dekningsgradsfond	Dekningsgradsfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon	2 877 563	2 872 997	4 566	100,2 %	100,0 %	0	1 757 622
Vann	3 368 043	2 706 319	661 724	124,5 %	0,0 %	661 724	1 060 817
Avløp	2 242 271	2 213 535	28 736	101,3 %	0,0 %	28 736	362 542
Feiing	253 488	494 702	-241 214	51,2 %	0,0 %	0	0
Kart og oppmåling	104 841	174 103	-69 262	60,2 %	0,0 %	0	0
Plan- og byggesak	180 460	180 745	-285	99,8 %	0,0 %	0	0
SFO	162 261	269 822	-107 561	60,1 %	0,0 %	0	0
Etc.							
Korrigeringer i 2017							
Vann for lite avsatt 2016		kr	54 427				
Renovasjon for mye avsatt 2016		kr	34 442				
Avløp for mye avsatt 2016		kr	28 962				

Som det fremgår av rød skrift i noten, var det avsatt for mye til avløp i 2016 (kr 28 962) og for lite til vann (kr 54 427). Dette skyldes at de spesifiserte etterkalkylene for selvkost ble korrigert for enkelte feil etter at regnskapet for 2016 ble avlagt. Feilene var relativt små og det var ikke nødvendig å korrigere regnskapet for 2016 på grunn av dette. Dette ble korrigert i regnskapet for 2017 og er dermed rettet opp.

Revisors vurderinger

Etter revisors vurdering er revisjonskriteriet om at *administrasjonen i Gamvik kommune skal forelegge for kommunestyret forkalkyler som dekker de neste tre til fem årene for selvkost på vann- og avløpstjenestene, ikke oppfylt*. Følgelig er revisjonskriteriet om at *forkalkylene bør fremlegges i sammenheng med kommunens økonomiplan heller ikke oppfylt*. Etter revisors vurdering har Gamvik kommune **oppfylt** revisjonskriteriet om at de *bør sette opp etterkalkyle for selvkosttjenestene vann og avløp etter utløpt regnskapsår*.

4.2 Henførbare kostnader

Retningslinjene for beregning av selvkost (H-3/14) skiller mellom direkte kostnader og indirekte kostnader som kan henføres til produksjon av en bestemt vare eller tjeneste.

4.2.1 Direkte kostnader

Direkte kostnader er arbeid samt varer og tjenester som anvendes i ytelsen av den aktuelle selvkosttjenesten og alle direkte kostnader er henførbare i selvkostregnskapet. I direkte kostnader inngår drifts- og vedlikeholdskostnader til den direkte produksjonen av selvkosttjenesten; lønnskostnader til egne ansatte som utfører produksjonsarbeid og vedlikehold av bygninger og anlegg, samt innkjøp av varer og tjenester som brukes i produksjon av tjenesten. Direkte kostnader omfatter også kapitalkostnader som består av:

- *avskrivninger, det vil si kostnadsfordeling av anskaffelseskost over brukstiden; kostnader ved bruk av varige driftsmidler som brukerne av betalingstjenester drar nytte av over flere år*
- *alternativkostnad (kalkylerente/kalkulatoriske rentekostnader); den årlige avkastningen kommunen kunne ha fått ved å plassere pengene tilsvarende investeringsbeløpet i markedet. I selvkostkalkylen skal rentekostnadene være uavhengige av hvilken finansieringsform som velges, det vil si om investeringer finansieres ved bruk av lån eller egenkapital. Alternativkostnaden skal beregnes av verdien av alle varige driftsmidler.*

Kapitalkostnaden beregnes på grunnlag av anskaffelseskostnad av varige driftsmidler. Retningslinjene angir følgende forutsetninger ved utarbeiding av en selvkostkalkyle:

- historisk anskaffelseskost benyttes som avskrivningsgrunnlag
- nyinvesteringene tas med i avskrivningsgrunnlaget i selvkostkalkylen samtidig med at avskrivningene starter i regnskapet
- investeringstilskudd/anleggsbidrag kommer til fradrag i avskrivningsgrunnlaget
- henførte (betalbare) byggelånsrenter på nyinvesteringer trekkes ut av anskaffelseskost i selvkostkalkylen
- tomtekostnadene kan tas inn i selvkostkalkylen selv om de ikke avskrives i regnskapet
- lineære avskrivninger, det vil si like store årlige beløp over anleggsmiddelets levetid
- avskrivningstid settes lik avskrivningstiden i årsregnskapet. For tomter som ikke avskrives i regnskapet, legges det til grunn en avskrivningstid på 50 år
- rentesatsen for beregning av alternativkostnad (kalkylerenten) settes til nivået på femårig swaprente med tillegg på 0,5 prosentpoeng
- som alternativkostnad på nyinvesteringer gjennom året henføres kalkylerente – uavhengig av om investeringen tas i bruk det året

Revisors funn

Kommunens regnskapsføring skal følge en funksjonskontoplan.⁹ Direkte inntekter og utgifter tilknyttet produksjon av tjenesten *vann* føres på funksjonene 340 (vannproduksjon) og 345 (vann distribusjon). For *avløp* er de aktuelle funksjonene 350 (avløpsrensing) og 353 (avløpsnett/innsamling av avløpsvann). Gamvik kommune har ikke kostnader ført på funksjon 350 *avløpsrensing*, alle kostnadene er knyttet til funksjon 353 *avløpsnett/innsamling av avløpsvann*. Kostnader som føres på disse funksjonene er lønnskostnader, varer og andre driftsutgifter. Revisor har kontrollert at det er samsvar mellom kostnader som er ført i regnskapet på de aktuelle funksjonene og kostnadene som fremkommer av etterkalkylen. Revisor har også undersøkt om det var store endringer i direkte kostnader sammenlignet med 2015. Kostnadene for vann ble redusert med kr 23 000, mens de for avløp ble redusert med kr 189 000. Nedgangen for avløp skyldes i hovedsak nedgang i utgifter til vedlikehold i egen regi.

Kapitalkostnader er en del av direkte kostnader og består av avskrivninger og alternativkostnad (kalkylerente). Kapitalkostnadene for vann og avløp fremkommer av kommunens etterkalkyle. Gamvik kommune har i sine beregningsark oversikt over investeringer som er gjort innenfor henholdsvis vann og avløp. Av beregningsarkene fremgår historisk anskaffelseskostnad, avskrivningsperiode, hvor mye som tidligere er avskrevet og årets avskrivningskostnad. Det er beregnet lineære avskrivninger og beregningene av årlige avskrivningskostnader er korrekte. Av beregningsarkene fremgår det også at kommunen har beregnet alternativkostnad. Rentesatsen på 1,684 % som er lagt til grunn for 2016, er i samsvar med rentesatsen som i retningslinjene for beregning av selvkost anbefales brukt. Det skal ikke beregnes avskrivninger av investeringer gjort i 2016, men kommunen har anledning til å beregne renter på disse investeringene. Det er ikke beregnet renter for investeringer gjort for tjenesten *vann* i 2016.

Samlede direkte kostnader for *avløp* i 2016 var kr 1 756 733, hvorav kr 764 962 var kapitalkostnader. Direkte kostnader for *vann* i 2016 var kr 1 906 743, hvorav kr 762 021 var kapitalkostnader.

⁹ Funksjonskontoplanen er utarbeidet av Statistisk Sentralbyrå. Formålet er at inntekter/utgifter kategoriseres etter hvilke tjenester (funksjoner) de tilhører.

Administrasjonen i Gamvik kommune har tidligere lagt frem redegjørelse for kommunestyret (sak 49/17) om hvilke utgifter selvkostregnskapet for vann og avløp omfatter. Dette på bakgrunn av vedtak fattet av formannskapet i sak 34/17:

«Formannskapet sier nei til AVINOR avtale. Formannskapet ber samtidig administrasjonen om å redegjøre for utgiftsdekningen i selvkostregnskapet for vann og avløp post 12303.4500.340, post 12303.4500.345, post 12303.4501-353- Alle poster vedlikehold i egen regi, til sammen kr 713 134,- Vi ber samtidig om en oversikt over hvilke kjøretøy som i sin helhet eller delvis er utgiftsført selvkostregnskapet for vann og avløp. Redegjørelsen legges fram på neste kommunestyremøte 14.06.17.»

Vi gjengir deler av informasjonen i saksfremlegget, da den er relevant for å belyse hvilke kostnader som belastes selvkostregnskapene for henholdsvis vann og avløp. I saksfremlegget redegjøres det for *kommunalteknisk avdeling* (ansvar 4400). Driftsutgiftene til kommunalteknisk avdeling fordeles på de resultatområdene avdelingen betjener, som i saksfremlegget er oppgitt å være vannforsyning, avløp, veier, grøntanlegg, gravlunder og kommunale bygninger (for bygninger: i all hovedsak brøyting). Avdelingen utfører i tillegg brøytetjenester for Gamvik Eiendom og bakkjetjenester¹⁰. Alle vann- og avløpsanlegg i kommunen driftes av kommunalteknisk avdeling.

Av saksfremlegget fremgår det at kommunalteknisk avdeling «i alle år» har vært betraktet som en «gratis» serviceenhet for hele kommunen. *«Det har ikke vært tradisjon for intern fakturering; eksempelvis transport av materiell og utstyr for kommunens øvrige etater, graving for utskifting av vann- og avløpsledninger ved kommunale bygninger etc. Således har det heller ikke vært tradisjon for registrering av utført arbeid – time for time. Med dette som bakgrunn skjer fordelingen av avdelingens utgifter på de enkelte resultatområder ut fra en skjønnsmessig vurdering. Dette gjelder da også selvsagt utgifter som belastes kommunens vannforsynings- og avløpsanlegg. Beløpet som belastes VA varierer fra år til år. I perioden fra 1997 til dags dato har beløpene variert fra maksimalt 1,45 mill. i 2001 via minimum 0,4 mill. i 2004 til kr 713 133,- i 2016.»*

Det fremgår av saksfremlegget at hele kommunalteknisk avdeling bidrar med kostnader til selvkostregnskapet og at følgende er lagt inn for 2016:

Vann, produksjon: 12,5 % lønn formann/driftsleder:	50 000
Vann, distribusjon: 12,5 % lønn formann/driftsleder:	50 000
Driftsutgifter kommunalteknisk avdeling:	213 738
Avløp: 25 % lønn formann/driftsleder:	100 000
Driftsutgifter kommunalteknisk avdeling:	299 395
SUM:	713 133

Som det fremkommer av administrasjonens saksfremlegg, skjer fordelingen av kommunalteknisk avdeling sine driftsutgifter på de enkelte resultatområdene ut fra en skjønnsmessig vurdering. Lønnsutgifter til formann/driftsleder belastes vann og avløp med 25 % hver. I tillegg belastes vann og avløp med henholdsvis kr 213 738 og kr 299 395 av driftsutgiftene til kommunalteknisk avdeling. Samlet sett er det for vann og avløp utgiftsført henholdsvis kr 313 739 og kr 399 395 i 2016. Det redegjøres videre i saksfremlegget for hvilke kjøretøy som i sin helhet eller delvis er utgiftsført i selvkostregnskapet for vann og avløp. Det utdypes dermed der hva driftsutgiftene til kommunalteknisk avdeling som belastes VA består av.

Det fremgår av administrasjonens redegjørelse at kostnader ved leasing av avdelingens traktorgraver belastes vann og avløp med halvparten hver. Det redegjøres for at maskinen i all hovedsak er

¹⁰ Bakkjetjenester er tjenester som ble utført på flyplassen etter avtale med AVINOR.

anskaffet til bruk innenfor vann og avløp i forbindelse med gravearbeid dersom det oppstår lekkasjer, rørbrudd, forstoppelser mv. Administrasjonen mener det derfor er helt legitimt at anskaffelsen da tas over vann og avløp.¹¹ Med bakgrunn i at maskinen også til en viss grad benyttes til øvrige formål, belastes ikke driftsutgiftene vann (ansvar 4500) og avløp (ansvar 4501) direkte, men maskinparken (ansvarsområde 4400). Det fremgår av regnskapet at det for leasing er utgiftsført kr 36 789 på både vann og avløp.

Videre fremkommer det av saksfremlegget at avdelingen også har et kjøretøy som i all hovedsak benyttes ved tilsyn og vedlikehold av VA-anlegg. Administrasjonen opplyser at drivstoffutgiftene for denne i sin helhet har blitt belastet VA direkte, mens alle øvrige driftsutgifter belastes maskinparken generelt (ansvarsområde 4400). I 2016 er det utgiftsført kr 19 038 i drivstoffutgifter for vann og kr 10 471 for avløp. Bakgrunnen for at ikke alle utgifter for denne bilen belastes VA, er at den i noen grad også benyttes til andre formål – i hovedsak som vaktbil for brannvakta om natta og i helgene. Videre fremgår det at øvrige kjøretøy, maskiner og utstyr belastes maskinparken generelt (ansvarsområde 4400).

Utklipp 2 er utklipp fra saksfremlegget til kommunestyret og viser hvilke kostnader som er belastet selvkostregnskapet for VA i 2016.

Utklipp 2: Utklipp fra saksfremlegg til kommunestyresak 49/17

- Lønn formann/driftsleder:	200 000	
- Lønn mannskaper ved lekkasjer/forstoppelser etc.:	33 600	
- Lønn mannskaper ved tilsyn og vedlikehold:		36 000
- Bruk av lagsbil, kr 847,- pr. t.:	67 760	
- Bruk av VA-bil, kr 847,- pr. t.:	249 018	
- Bruk av traktorgraver, kr 847,- pr. t.:	5 082	
- Bruk av hjullaster, kr 1242,- pr. t.:	2 484	
- Bruk av lastebil, kr. 847,- pr. t.:	5 082	
- Bruk av annet utstyr (steamkjele, spylevogn), kr 1242,- pr. t.:	114 264	
Sum:	713 290	

Det skal her nevnes at avdelingen i 2016 ikke gjennomførte utskiftninger av ledninger mv. i egen regi. De store maskinene i avdelingen ble derfor ikke benyttet i særlig grad. Arbeidet innen VA var i hovedsak konsentrert om faste oppgaver som generelt tilsyn iht. drikkevannsforskriften, innhenting av vannprøver, åpning/rensk av overvannssluk, samt tilsyn og spyling av utsatte punkt på avløpsnettet. Avdelingen rykket i tillegg ut og tok hånd om i alt 6 hendelser på vannforsyningsystemet (lekkasjer, is i inntak mv.). Til dette arbeidet er avdelingens VA-bil, lagsbilen og annet utstyr som steamkjele, spylevogn mv. i hovedsak benyttet.

Som det fremgår av administrasjonens redegjørelse består utgiftene til «vedlikehold i egen regi» som belastes VA av kr 200 000 i faste lønnsutgifter. De øvrige utgiftene er driftsutgifter og består av lønn til mannskaper ved lekkasjer/forstoppelser og tilsyn og vedlikehold samt bruk av maskiner og utstyr. Utgiftene er knyttet til faste oppgaver som tilsyn og vedlikehold. Vi har overfor teknisk sjef etterspurt nærmere dokumentasjon av grunnlaget for utgiftene som utgjør «vedlikehold i egen regi» og har fått tilsendt dette. Dokumentasjonen vi har fått tilsendt er en oversikt over totalt 14

¹¹ Revisor har ikke innvendinger til at kostnader ved anskaffelsen (leasingen) av traktorgraveren belastes vann og avløp.

hendelser/oppgaver som ble håndtert i 2016. For hver hendelse/oppgave er det oppgitt hvor mange arbeidstimer som medgikk og hvilke maskiner/utstyr som ble brukt. De 14 hendelsene/oppgavene var:

- Lekkasje hovedledning, Normannsetvann
- Avstengning for ny vannledning, Lillebergveien
- Lekkasje Strandveien
- Lekkasje Bakeriveien
- Is inntak Grytvannet
- Oljeforurensning Nervei
- Vannprøver
- Tilsyn nedslagsfelt
- Spyling avløp
- Generelt tilsyn installasjoner vann
- Generelt tilsyn avløpsanlegg
- Rensing overvannssluk mv.
- Tilsyn særlige avløpspunkt
- Transport VA-materiell

Vi har spurt teknisk sjef om hvordan kommunen beregner timeprisene som legges til grunn for maskiner/utstyr. Han har opplyst at utgangspunktet er at utgiftene skal dekkes, herunder drifts- og kapitalkostnader for utstyret. Revisor er ikke forelagt dokumentasjon som viser hvordan timeprisene er beregnet.

Som det fremgår av saksfremlegget til kommunestyret, gjør teknisk sjef en vurdering av hvor stor del av utgiftene til kommunalteknisk avdeling som skal belastes de øvrige ansvarsområdene ut fra den faktiske aktiviteten. Kommunen implementerer nå et FDV-system¹² i kommunalteknisk avdeling. Teknisk sjef opplyser at dette systemet vil bidra til å få en så korrekt utgiftsfordeling som mulig av utgiftene til kommunalteknisk avdeling.

4.2.2 Indirekte kostnader

Indirekte kostnader er kostnader til aktiviteter som mer indirekte kan kobles til kjerneproduktet eller -aktiviteten som brukeren skal betale for. I indirekte kostnader inngår drifts- og vedlikeholdskostnader samt kapitalkostnader på indirekte tjenester (interntjenester). Som eksempler på kostnader til drift og vedlikehold når det gjelder interntjenester kan nevnes

- *regnskap og innfordring*
- *kontorstøtte*
- *revisjon*
- *opplæring*
- *kantinedrift*
- *drift av EDB-anlegg*
- *drift av sentralbord*
- *juridisk bistand*

Retningslinjene for beregning av selvkost sier at metoden for å beregne indirekte kostnader i størst mulig grad bør reflektere faktisk bruk av interntjenesten, f.eks. selvkosttjenestens faktiske bruk av personalfunksjonen (primær fordelingsnøkkel). Der primær fordelingsnøkkel er vanskelig å

¹²FDV står for forvaltning, drift og vedlikehold. FDV-systemet som implementeres heter FamacWeb og er et webbasert system for forvaltning, drift og vedlikehold.

oppdrive, kan det benyttes en alternativ fordelingsnøkkel. Også for interntjenester skal det beregnes kapitalkostnader. Disse interne kapitalkostnadene består av avskrivninger på varige driftsmidler som brukes i/av interntjenestene samt kalkulatoriske renter på bokført verdi av disse driftsmidlene.

Revisors funn

Indirekte kostnader for selvkosttjenesten *vann* var i 2016 kr 707 230. For *avløp* var indirekte kostnader i 2016 kr 485 763. Indirekte kostnader er summen av *tilleggsytelser* og *støttefunksjoner*. Innunder tilleggsytelser hører ledelse/teknisk administrasjon og IT. Støttefunksjoner består av kostnader knyttet til økonomiavdelingen, revisjon, servicekontoret, personalkontoret og bedriftshelsetjenesten.

I kommunestyresak 49/17 redegjorde administrasjonen for hva indirekte kostnader til vann og avløp består av. Dette fremgår også av kommunens selvkostkalkyler. Når det gjelder tilleggsytelser ble 15 % av kostnadene innen ledelse/teknisk administrasjon belastet vann i 2016, mens 7,5 % av disse kostnadene ble belastet avløp. I 2016 ble verken vann eller avløp belastet kostnader tilknyttet IT. I tabell 2 nedenfor er oversikt over hvor stor andel av de ulike støttefunksjonene som i 2016 ble belastet henholdsvis vann og avløp.

Tabell 2: Henførbare andeler av støttefunksjoner til vann og avløp, 2016

Selvkosttjeneste →	Vann	Avløp
Støttefunksjon ↓		
Økonomi	10 %	10 %
Servicekontoret	5 %	3 %
Personalkontoret	2 %	1 %
Revisjon	1 %	1 %
Bedriftshelsetjenesten	1 %	1 %

Vurderingen av hvor stor andel av støttefunksjonene som kunne henføres til henholdsvis vann og avløp var i 2016 basert på skjønn. Kommunen har dermed ikke dokumentasjon som viser hvordan de har kommet frem til disse andelene som fremkommer av tabell 2. Dokumentasjonen revisor har blitt forelagt vedrørende disse indirekte kostnadene viser utelukkende kommunens beregninger av de konkrete beløpene som er belastet selvkostregnskapene for 2016 – basert på de skjønnsmessige andelene som fremgår av tabell 2. Teknisk sjef har opplyst at han og økonomisjef i fellesskap har drøftet hvor store andeler av støttefunksjonene som kan henføres til henholdsvis vann og avløp. Utfra en skjønnsmessig vurdering er andelene som fremkommer av tabell 2 blitt fastsatt.

Fra og med regnskapsåret 2017, har Gamvik kommune tatt i bruk selvkostverktøyet *EnviDan Momentum*.¹³ I 2017, det første året verktøyet ble brukt i selvkostberegningene, var de henførbare indirekte kostnadene betraktelig lavere for både vann og avløp sammenliknet med i 2016. For vann er reduksjonen i de indirekte kostnadene kr. 484 608 fra 2016 til 2017, mens reduksjonen for avløp er på kr 313 042. Vi ser at reduksjonen i indirekte kostnader særlig er knyttet til *tilleggsytelser*. Tilleggsytelser består av ledelse/teknisk administrasjon og IT. Også for *støttefunksjoner*, som består av blant annet selvkosttjenestenes bruk av personalkontor og servicekontor, er det i 2017 lagt til grunn at en lavere andel kan belastet vann og avløp enn tilfellet var i 2016.

¹³ EnviDan er et skandinavisk selskap med kontorer i Norge, Danmark og Sverige. Selskapet tilbyr løsninger for selvkost, vann, avløp, energi, miljø, økonomisk rådgivning og ulike portalløsninger.

I oppsummeringsbrev etter årsoppgjørrevisjon 2017 har revisor stilt følgende spørsmål i forbindelse med reduksjonene i indirekte kostnader:

«Er tallene for indirekte kostnader for 2017 korrekt, og hvorfor har det vært så stor nedgang sammenliknet med tidligere år? Har kommunen for tidligere år oppført indirekte kostnader i etterkalkylen med for mye og belastet kundene med dette?»

Gamvik kommune v/rådmannen besvarte oppsummeringsbrevet 10.8.2018, og opplyste da om at innføringen av Momentum har medført en endring i beregningsgrunnlaget for de indirekte kostnadene. Videre står det i svarbrevet: *«Kommunen baserte seg tidligere på en skjønnsmessig vurdering av hvor stor prosentandel av kostnadene ved f.eks. økonomiavdelingen, servicekontoret og teknisk etat som burde inngå i beregningsgrunnlaget. Momentum opererer med andre kalkuleringsmåter, noe som har gitt seg utslag i lavere indirekte kostnader. [...]*

I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har vi også spurt teknisk sjef om nedgangen i de indirekte kostnadene fra 2016 til 2017. Han har opplyst at Momentum benytter et annet sett med kriterier enn det som tidligere er benyttet for å beregne de indirekte kostnadene. Videre har han opplyst at de så langt ikke har fått vurdert om kriteriene Momentum benytter er helt riktige, eller om de gir for lave kostnader. Tiden administrasjonen bruker på ulike oppgaver registreres ikke så detaljert at det av registreringene direkte fremkommer eksplisitt hvor mye tid som kan henføres til henholdsvis vann og avløp, og det må etter teknisk sjef sin vurdering derfor legges til grunn et visst skjønn. Videre opplyste han at selv om de nå har valgt å legge kriteriene i Momentum til grunn, er det vanskelig å si om det betyr lavere indirekte kostnader enn det burde være, eller om de tidligere vurderingene som var basert på skjønn innebar for høye indirekte kostnader.

4.2.3 Oppsummering og revisors vurderinger

Det følger av retningslinjene for beregning av selvkost at direkte kostnader også kan bestå av fordelte kostnader fra andre tjenestefunksjoner. Det er dermed ikke noe i veien for at Gamvik kommune fører kostnader for maskiner/utstyr på *ansvar 4400 Kommunalteknisk avdeling*, for deretter å gjøre en fordeling på de ulike resultatområdene. Administrasjonen har selv redegjort til kommunestyret for at det i 2016 ble gjort en skjønnsmessig fordeling av kostnadene som ble ført på *ansvar 4400 Kommunalteknisk avdeling*. Gamvik kommune har fremlagt dokumentasjon som viser hvor stor andel av utgiftene som er fordelt til henholdsvis vann og avløp, herunder hva disse utgiftene gjelder. Revisor kan ikke vurdere «riktigheten» av de skjønnsmessige vurderingene, men vi har i vår gjennomgang ikke funnet indikasjoner på at kostnader ført på *ansvar 4400 Kommunalteknisk avdeling* feilaktig er belastet vann eller avløp. Samtidig arbeider kommunen med å implementere et FDV-system. Kommunen opplyser at dette systemet vil bidra til å synliggjøre ressursbruk og at utgiftsfordelingen blir så korrekt som mulig. Etter revisors oppfatning vil et slikt verktøy være et nyttig bidrag til arbeidet med fordelingen av kostnadene.

Vår gjennomgang tilsier at alle direkte drifts-, vedlikeholds- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene inngår i de respektive selvkostkalkylene. Når det gjelder indirekte kostnader, ser vi at det var en stor reduksjon i disse fra 2016 til 2017 (kr 484 608 for vann og kr 313 042 for avløp). Denne reduksjonen var såpass stor at det etter revisors oppfatning enten er beregnet for høye indirekte kostnader i 2016, eller for lave indirekte kostnader i 2017. Revisor har ikke oversikt over hvor mye tid de ulike støttefunksjonene i kommunen faktisk bruker på henholdsvis vann og avløp, og kan derfor ikke ta stilling til hva som er rett. Det er derfor vanskelig å vurdere om indirekte kostnader er belastet selvkost for vann og avløp i en korrekt størrelsesorden i 2016.

På bakgrunn av ovenstående vurderer vi at Gamvik kommune har **oppfylt** revisjonskriteriet om at alle direkte drifts-, vedlikehold- og kapitalkostnader som kan henføres til vann- og avløpstjenestene skal inngå i de respektive selvkostkalkylene. Revisor kan ikke gjøre en vurdering av nivået på de indirekte kostnadene, men presiserer at kommunen har gjort beregninger av disse og at indirekte kostnader inngår i selvkostkalkylene.

4.3 Konklusjon

På bakgrunn av våre funn og vurderinger er revisors vurdering at Gamvik kommune i stor grad har beregnet henførbare kostnader korrekt og at selvkostkalkylene i stor grad gir riktig uttrykk for selvkost på vann- og avløpstjenestene.

5 SELVKOSTFONDENE

Har Gamvik kommune behandlet selvkostfondene korrekt?

Revisjonskriterier

Gamvik kommune

- bør ha fond for avsetning av overskudd og motregning av underskudd fra selvkostdriften av vann- og avløpstjenestene
- skal beregne årlige renter på fondsbeholdningen
- bør ha tilbakeført positivt selvkostresultat til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år
- bør ha dekket inn negativt selvkostresultat fra brukerne av selvkosttjenesten innen fem år

Kilde: H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester

5.1 Revisors funn og vurderinger

Revisors funn

Vi har gjennomgått resultatene for selvkostområdene vann og avløp i Gamvik kommune for årene 2012-2016, og undersøkt avsetning av overskudd til fond samt bruk av fond for å dekke underskudd. Bakgrunnen er at positivt resultat av selvkosttjenesten som hovedregel bør være tilbakeført til brukerne innen fem år. På samme måte bør et negativt selvkostresultat være dekket inn av brukerne innen fem år. Vi har i tillegg undersøkt selvkostresultatene og eventuelle avsetninger til fond i årene 2009-2011.

I tabell 3 nedenfor er oversikt over årsresultatene for selvkosttjenesten vann for årene 2009-2016.

Tabell 3: Opplysninger fra selvkostnotene 2009-2016, vann

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Inntekter	2 347 432	2 612 815	3 186 758	3 342 524	3 149 699	3 075 462	2 995 452	3 368 043
Utgifter	2 991 112	2 627 410	2 584 084	2 960 535	2 915 463	3 051 486	2 596 332	2 706 319
Årets resultat	-643 680	-14 595	602 701	381 989	234 236	23 976	399 093	661 724

Som det fremgår av tabell 3 gikk selvkosttjenesten vann med underskudd i 2009 og 2010 og med overskudd hvert år i perioden 2011-2016. Overskuddet fra selvkosttjenesten vann for årene 2011-2016 skulle blitt avsatt til fond eller eventuelt til å dekke tidligere års underskudd. Dersom vi summerer årsresultatene for vann for årene 2011-2016, slik disse fremkommer av tabell 3, kommer vi frem til at selvkosttjenesten vann i denne perioden på seks år har et akkumulert overskudd på kr 2 303 719.

For å finne avsetning til og bruk av fond for det enkelte år har vi gjennomgått balanseregnskapet for de enkelte årene. I vår gjennomgang finner vi at Gamvik kommune i 2015 og 2016 har selvkostfond for vann. For årene før 2015 finner vi ikke at kommunen har et selvkostfond for vann, og vi finner heller ikke at de benyttet memoriakonto (huskekonto) for underskudd. Vi ser imidlertid at Gamvik kommune fra 2011 og frem til 2015 hadde et fond kalt VAR-fondet. VAR benyttes ofte som forkortelse for vann, avløp og renovasjon. Gamvik kommune har opplyst at dette fondet kun ble brukt for tjenestene vann og avløp. Vi finner ikke at kommunen før 2011 hadde fond for

selvkosttjenestene. I tabell 4 nedenfor gjengir vi utviklingen i fondsbeholdningen for VAR-fondet i årene 2011-2014, slik denne fremgår av kommunens balanseregnskap for de aktuelle årene.

Tabell 4: VAR-fondet, 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Fondsbeholdning pr. 1.1.	0	603 000	635 394	523 994
Endring i løpet av året	603 000	32 394	-111 400	-
Renter		-	-	-
Fondsbeholdning pr. 31.12.	603 000	635 394	523 993	523 994

Vi ser av tabell 4 at det ble avsatt kr 603 000 til VAR-fondet i 2011. I tabell 3 så vi at resultatet for selvkosttjenesten vann i 2011 var kr 602 701. Beløpet som ble avsatt til VAR-fondet i 2011 er altså tilnærmet likt årsresultatet for vann i 2011. Videre ser vi at beløpet som ble avsatt til fondet i 2012 var kr 32 394. Dette samsvarer ikke med årsresultatet for selvkosttjenesten vann, som vi i tabell 3 så var kr 381 989. Utviklingen i fondsbeholdningen for årene 2013 og 2014 stemmer heller ikke overens med årsresultatene for selvkosttjenesten vann. Det er for årene 2011-2014 ikke beregnet renter av VAR-fondet.

Fra og med 2015 har Gamvik kommune hatt eget fond for selvkosttjenesten vann. Per 31.12.2016 var fondsbeholdningen kr 1 060 817. Selvkostfondet for vann startet på kr 0 ved inngangen av 2015. Utviklingen korresponderer med årsresultatene for 2015 og 2016. Vi ser altså at overskuddene for 2015 og 2016 er avsatt på selvkostfond for vann. Som det fremgår av tabell 5 er det for årene 2015 og 2016 ikke beregnet renter av fondsbeholdningen.¹⁴

Tabell 5: Selvkostfond, vann 2015 og 2016

	2015	2016
Fond per 1.1	0	399 093
Endring i løpet av året	399 093	661 724
Renter	-	-
Fond per 31.12	399 093	1 060 817

Vi ser altså at Gamvik kommune frem til 2015 ikke hadde eget selvkostfond for vann. I 2015 startet kommunens selvkostfond på kr 0, selv om selvkosttjenesten vann gikk med overskudd også i årene 2011-2014. Etter revisors oppfatning er fondsbeholdningen for vann per 31.12.2016 for lav som følge av at overskudd tidligere år ikke er avsatt til fond.

I tabell 6 nedenfor gjengir vi årsresultatene for selvkosttjenesten *avløp*, slik disse fremkommer av Gamvik kommunes selvkostnoter.

Tabell 6: Opplysninger fra selvkostnotene 2009-2016, avløp

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Inntekter	2 084 205	1 859 950	1 960 006	2 080 454	2 237 932	2 221 714	2 173 933	2 242 271
Utgifter	2 070 625	1 911 655	2 112 676	2 067 170	2 419 153	2 300 720	2 364 120	2 213 535
Årets resultat	13 580	-51 705	-152 670	13 284	-181 221	-79 006	-190 187	28 736

¹⁴ Vi gjør oppmerksom på at Gamvik kommune i 2017 tok i bruk Momentum og at det her ble beregnet renter for fondsbeholdningen for både vann og avløp. I 2017 er det dermed beregnet renter i tråd med retningslinjene for beregning av selvkost.

Vi ser av tabell 6 at selvkosttjenesten *avløp* har hatt mindre overskudd i årene 2012 og 2016. Disse skulle vært avsatt til fond/benyttet til å dekke inn tidligere års underskudd. Årene 2011, 2013, 2014 og 2015 har årsresultatet for selvkosttjenesten avløp vært negativt. Dette skulle vært dekket inn ved bruk av fond, eller kunne blitt satt på memoriakonto dersom kommunen ikke hadde fond til å dekke underskuddet med. Når vi summerer årsresultatene for perioden 2011-2016 finner vi et akkumulert underskudd for perioden på kr -561 064.

Heller ikke for selvkosttjenesten avløp finner vi at Gamvik kommune hadde eget selvkostfond eller memoriakonto for underskudd før 2015. Som nevnt hadde kommunen et fond kalt VAR-fondet i perioden 2011 til 2014. Når vi sammenholder årsresultatene for avløp med bevegelsen i VAR-fondet det enkelte år, finner vi ikke at dette stemmer overens.

For årene 2015 og 2016 har Gamvik kommune hatt eget fond for avløp. Dette presenteres i tabell 7.

Tabell 7: Selvkostfond, avløp 2015 og 2016

	2015	2016
Fond per 1.1.	523 994	333 807
Endring i løpet av året	-190 187	28 736
Renter	-	-
Fond per 31.12	333 807	362 543

Vi ser av tabell 7 at beholdningen på selvkostfondet ved utgangen av 2016 var kr 362 543. Som det fremgår av tabellen er det i 2015 og 2016 ikke beregnet renter av fondsbeholdningen. I tabell 7 ser vi at fondsbeholdningen ved inngangen av 2015 var kr 523 994. Dette tilsvarer, som vi så i tabell 4, beholdningen for VAR-fondet ved utgangen av 2014. VAR-fondet eksisterte i årene 2011-2014, og Gamvik kommune har opplyst at dette fondet gjaldt vann- og avløpstjenestene. Akkumulert underskudd for selvkosttjenesten avløp var i denne fireårsperioden kr -399 613. Etter revisors oppfatning er det derfor ikke i henhold til regelverket at selvkosttjenesten avløp ved inngangen av 2015 hadde et overskuddsfond.

Revisors vurderinger

Vi finner ikke at Gamvik kommune før 2011 hadde fond for selvkosttjenestene. Gamvik kommune har for årene 2011-2014 hatt et felles fond (VAR-fondet) for selvkosttjenestene vann og avløp. Det er ikke anledning til å ha felles fond for selvkosttjenester; hver tjeneste skal ha et eget fond. Dette fordi gebyrer som kreves inn for å produsere eksempelvis tjenesten vann utelukkende skal benyttes til å produsere denne tjenesten, og ikke andre tjenester. Fra og med 2015 har kommunen hatt separate fond for de to selvkosttjenestene.

Revisors gjennomgang viser at det ikke er gjort korrekte avsetninger til fond i perioden før 2015. Tidligere års feil medfører at fondsbeholdningene per 31.12.2016 for vann og avløp ikke er korrekte. Med bakgrunn i at det er fra og med 2011 kommunen har hatt selvkostfond, har vi tatt utgangspunkt i perioden 2011-2016 i vår gjennomgang av fondene. Kommunens fondsbeholdning (akkumulerte overskudd) for vann per 31.12.2016 er for lav - den skulle vært høyere. Gamvik kommune hadde per 31.12.2016 et selvkostfond for avløp. Vår gjennomgang viser at selvkosttjenesten avløp per 31.12.2016 ikke skulle hatt et fond, men et akkumulert underskudd. Etter revisors oppfatning var kommunens saldo på selvkostfondet for vann per 31.12.2016 i overkant av 1,2 millioner kroner for

lav¹⁵, mens saldo på selvkostfondet for avløp per 31.12.2016 var i overkant av kr 900 000¹⁶ for høy. Vi presiserer at vi da ikke har hensyntatt renter som også skal tillegges fondsbeholdningen. Feil avsetning og bruk av fond innebærer at Gamvik kommune selv, og ikke brukerne gjennom gebyrene, har dekket underskudd for selvkosttjenesten avløp. Deler av overskuddet for selvkosttjenesten vann har tilfalt kommunen. Deler av overskuddet for selvkosttjenesten vann har også tilfalt selvkosttjenesten avløp som følge av at det i årene 2011-2014 var et felles fond (VAR-fondet) for disse to tjenestene, samt at dette felles fondet ble videreført som avløpsfond fra og med 2015.

Revisors vurdering er at Gamvik kommune **i liten grad** har oppfylt revisjonskriteriet om *å ha fond for avsetning av overskudd og motregning av underskudd fra selvkostdriften av vann- og avløpstjenestene*. Som følge av at det ikke er beregnet årlige renter på fondsbeholdningen, er vår vurdering at revisjonskriteriet om *at det skal beregnes årlige renter på fondsbeholdningen ikke er oppfylt*. Selvkosttjenesten vann har hatt positivt resultat hvert år siden 2011, uten at dette er tilbakeført til brukerne i form av at det er brukt av selvkostfondet. Vår vurdering er derfor at Gamvik kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om *å ha tilbakeført positivt selvkostresultat til brukerne av selvkosttjenesten innen fem år*. Selvkosttjenesten avløp har hatt både negative og positive resultater siden 2011, men negativt selvkostresultat fra 2011 er ikke dekket inn av brukerne innen fem år. Vår vurdering er derfor at Gamvik kommune **ikke har oppfylt** revisjonskriteriet om *å dekke inn negativt selvkostresultat fra brukerne av selvkosttjenesten innen fem år*.

5.2 Konklusjon

På bakgrunn av våre funn og vurdering er revisors konklusjon at Gamvik kommune i liten grad har behandlet selvkostfondene korrekt.

¹⁵ Kommunen har oppført kr 1 060 817 som saldo på selvkostfondet for vann per 31.12.2016. Vår summering av årsresultatene i perioden 2011-2016 viser et akkumulert overskudd på kr 2 303 719. Differansen utgjør kr 1 242 902.

¹⁶ Kommunen har oppført kr 362 543 som saldo på selvkostfondet for avløp per 31.12.2016. Vår summering av årsresultatene i perioden 2011-2016 viser et akkumulert underskudd på kr -561 064. Differansen utgjør kr 923 607.

6 HØRING

Vi sendte rapporten på høring til Gamvik kommune v/konstituert rådmann Bengt Ole Ekrem 12.12.2018. Rådmannen ga 16.1.2019 tilbakemelding om at kommunen ikke har noen merknader til rapporten.

7 ANBEFALINGER

På bakgrunn av våre funn, vurderinger og konklusjoner anbefaler vi Gamvik kommune å:

- Utarbeide forkalkyler for vann- og avløpstjenestene som dekker de neste tre til fem årene og fremlegge disse for kommunestyret
- Vurdere om størrelsen på de indirekte kostnadene som belastes selvkosttjenestene er korrekt, og om det eventuelt er behov for å gjøre korrigeringer for tidligere år
- Gjennomgå og korrigere tidligere års avsetninger til selvkostfondene
- Iverksette tiltak for å dekke inn akkumulert underskudd for selvkosttjenesten avløp samt tilbakeføre akkumulert overskudd for selvkosttjenesten vann

8 REFERANSER

Lov 13. mars 2012 nr. 12 om kommunale vass- og avløpsanlegg

Forskrift 1. juni 2004 nr. 931 om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)

H-3/14 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014

H-2140 Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester, Kommunal- og regionaldepartementet, 2003

Om selskapet og vår forvaltningsrevisjonskompetanse

KomRev NORD IKS utfører helhetlig revisjon av kommuner, kommunale foretak, interkommunale selskaper, offentlige stiftelser, kirkeregnskap og legater. Selskapets eiere og oppdragsgivere er Troms fylkeskommune, alle kommunene i Troms, ni kommuner i Nordland og fire kommuner i Finnmark.

Vårt hovedkontor ligger i Harstad, og vi har avdelingskontor i Tromsø, Narvik, Sortland, Finnsnes og Sjøvegan.

Vi har 36 medarbeidere som samlet innehar lang erfaring fra og god kunnskap om offentlig sektor og revisjon.

Selskapet er uavhengig i forhold til kommuner, stat, privat næringsliv og andre institusjoner i samfunnet.

Vårt forvaltningsrevisjonsteam består av ti medarbeidere med høyere utdanning innen ulike fag:

- Rettsvitenskap
- Sosiologi
- Statsvitenskap
- Samfunnsøkonomi

KomRev NORD har tidligere gjennomført følgende forvaltningsrevisjonsprosjekter i Gamvik kommune:

Gamvik-Nordkyn Havn KF

2017

SAK 09/19 BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON «KVALITET I GRUNNSKOLETILBUDET

Bakgrunn

På møtet 30. oktober 2018, sak 24/18 fikk sekretær i oppgave å forberede bestilling av forvaltningsrevisjonen på grunnskole til utvalgets neste møte.

I overordnet analyse, utarbeidet av KomRev NORD IKS i 2016 sies følgende:

«Grunnskoleopplæring utgjorde i 2015 den nest største andelen av Gamvik kommunes totale netto driftsutgift. Gamvik kommune hadde vesentlig høyere netto driftsutgift enn sammenlignbare kommuner til grunnskolesektor pr. innbygger i skolepliktig alder både i 2013, 2014 og 2015. Dette er i utgangspunktet en indikasjon på høy ressursmessig prioritering av grunnskole. Produktiviteten i Gamvik kommunes grunnskole er samtidig betydelig lavere enn gjennomsnittlig for kommunegruppen (6) og landet utenom Oslo. Den lave produktiviteten skyldes trolig først og fremst desentralisert skolestruktur og vesentlig høyere lærertetthet enn gjennomsnittlig.

I kommunens årsberetning for 2015 vises det til utfordringer med å tilfredsstillе nasjonale kompetansekrav i lærerstaben, rekruttering av lærere og over gjennomsnittlig mye spesialundervisning. KomRev NORD's erfaring er at driften av grunnskoletilbudet er forbundet med nokså høy risiko for avvik fra gjeldende regelverk. Tjenestetilbudet er i hovedsak rettet mot barn, som pr. definisjon er en sårbar gruppe. I lys av dette og de ovennevnte forholdene ser vi grunn til å anbefale kontrollutvalget å vurdere en bestilling av forvaltningsrevisjon med temaet kvalitet i grunnskoletilbudet.

Vurdering

Bakgrunnen for dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er *Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2020*, vedtatt av kommunestyret i Gamvik den 16. februar 2017 (sak 11/2017). Det framgår av planen at det skal utføres en forvaltningsrevisjon «kvalitet i grunnskolen»

Sekretariatets forslag til vedtak:

Kontrollutvalget bestiller med dette gjennomføring av prosjektet «grunnskole»:

Kontrollutvalget vedtar følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Innfrir Gamvik kommune sentrale krav til undervisningskompetanse?
2. Innfrir Gamvik kommune sentrale krav til vurdering av grunnskoletilbudet?
3. Tilbyr Gamvik kommune tilpasset opplæring i ordinær undervisning i tråd med opplæringslova og øvrige krav/ retningslinjer?
4. Kan Gamvik kommune dokumentere korrekt saksbehandling i saker om spesialundervisning.

Kontrollutvalget overlater til revisjonen å utarbeide underproblemstillinger og eventuelle tilleggsproblemstillinger i tilknytning til de nevnte hovedproblemstillingene,

SAK 10/19 EVENTUELT

Sekretær ønsker å få en avklaring på mottatt saksfremlegg og saksprotokoll mottatt fra rådmannen ang. Gamvik Nordkyn Havn KF og vil be om at rådmannen møter.

Sak 10/19 - Eventuelt

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 18.12.2018
Sak: 102/18

Resultat: Annet forslag vedtatt

Arkivsak: 18/541

Tittel: SAKSPROTOKOLL: GAMVIK NORDKYN HAVN KF -
DISPOSISJON AV GRUNN OG LØNNSFORHOLD

Behandling:

Torfinn Vassvik erklæres inhabil, jfr. fvl § 6.

Kari Sørbø Jonsson tiltrådte som vararepr.

Rådmannen redegjorde nærmere.

Forslag fra AP:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Falt mot 7 stemmer, avgitt 6 stemmer.

Forslag fra FRP:

Forslagets ordlyd:

Kommunestyret forventer svar på alle spørsmålene som er reist i saken. Funnene legges frem for kommunestyret i februar.

Begrunnelse:

Det er viktig å få fakta på bordet.

Vedtatt med 7 stemmer mot 6 stemmer.

Forslag fra SV:

Gamvik SV ber administrasjonen oversende Gamvik SV spørsmål til ordfører 14/9-17, til kontrollutvalget for vurdering. Saken forventes behandlet i førstkommende kommunestyremøte, etter kontrollutvalgets behandling.

Vedtatt med 7 stemmer mot 6 stemmer..

Vedtak:

Kommunestyret forventer svar på alle spørsmålene som er reist i saken. Funnene legges frem for kommunestyret i februar.

Gamvik SV ber administrasjonen oversende Gamvik SV spørsmål til ordfører 14/9-17, til kontrollutvalget for vurdering. Saken forventes behandlet i førstkommende kommunestyremøte, etter kontrollutvalgets behandling.

Postadresse:
Postboks 174
9770 MEHAMN

Besøksadresse:
Rådhuset Vevikveien 6
MEHAMN

Telefon: 78496320
Telefaks: 78496301

Vedtatt med 7 stemmer, mot 6 stemmer

Postadresse:
Postboks 174
9770 MEHAMN

Besøksadresse:
Rådhuset Vevikveien 6
MEHAMN

Telefon: 78496320
Telefaks: 78496301

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 14.09.2017
Sak: 53/17

Resultat: Innstilling vedtatt

Arkivsak: 17/499

Tittel: SAKSPROTOKOLL: SPØRSMÅL OG ORIENTERINGER - KST
14.09.17

Behandling:

Spørsmål:

Fra FRP:

1. Hvor finner publikum dokumenter i kommunens arkiv som er eldre enn 3 måneder?
2. Hvilken informasjon har de ansatte i uteetaten fått angående nye arbeidsoppgaver etter at kommunen valgte ikke å forlenge avtalen med Avinor

Fra SV:

I Gamvik Nordkyn havn ble følgende vedtak fattet den 11.05.17 i styremøte.

Sak 14/17 Melding om politisk vedtak – valg av styreleder.

Innstilling: Styret tar orienteringen til etterretning.

Vedtak: Styret tar kommunestyrets vedtak av 27.04.2017, i sak 31/17, til etterretning.

På bakgrunn av Gamvik-Nordkyn Havns store utfordringer, som følge av store infrastrukturprosjekter i kommunens havner og overføring av kommunen næringsarbeid til GNH, vedtar styret å engasjere styreleder i 100% stilling. Lønn settes til NOK 49.167,- pr. måned. Torfinn Vassvik konstitueres videre, som daglig leder/havnesjef i Gamvik Nordkyn Havn KF, ut 2017.

Gamvik SV mener vedtaket må oppfattes som ny sak og bør behandles i henhold til Gamvik Nordkyn Havns reglement.

Spørsmål:

1. Ifølge møteprotokoll var ikke styret fulltallig, og det fremkommer ikke om rådmannen var varslet. Kan ordføreren orientere om vedtakets gyldighet i henhold til GNHs reglement §8, og var rådmannen varslet.
2. I GNHs reglement § 4, skal styremedlemmer ha utbetalt godtgjørelse etter satser i kommunalt reglement. Kan ordfører redegjøre for hjemmel for vedtak i sak 14/17, hvor styreleder skal få månedlig lønn i 100% stilling.
3. Kan ordfører redegjøre for når møtedatoer, møteinnkallinger og protokoller blir lagt ut offentlig på GNHs hjemmeside, Gamvik kommunes postliste og møtekalender.

På Nærings og fiskeridepartementets sider kan vi lese Gamvik kommunes hørings svar på innføringen av distrikts kvote. Gamvik SV mener hørings svaret bærer preg av

hastverksarbeid, både i form, innhold og skrift. I en så viktig sak for Gamvik kommune bør det gjøres ett grundig forarbeid til uttalelsen.

Spørsmål:

4. **Gamvik SV fikk ikke forespørsel til å være med på utformingen av høringssvaret. Kan ordfører orientere kommunestyret om hvem som var med på utformingen av høringssvaret, som er fra oss alle i Gamvik kommune.**

Orienteringer:

1. KLP: presentasjon for kommunestyret v/kunde- og salgsleder Marie Solvik.
2. Orientering om beredskapsrapport, v/rådmannen.
3. Orientering om kommunens deltagelse i Petro Øst, v/næringssjefen.(utsatt)
4. Lovlighetsklagen, brev fra Fylkesmannen, v/ordføreren, og rådmannen.. (se vedlegg)
5. Bosetting av flyktninger og introduksjonsprogrammet, v/rådmannen.

Svar fra ordføreren:

Til FRP:

Svar:

1. Dette er en vanlig praksis i kommunenorge. Hvis det er behov for innsyn i tidligere dokumenter vil kommunen være behjelpelig med dette. Vi har undersøkt med programleverandør. De begrunner denne praksis med stor datamengde og hastighet.
2. Spørsmålet er kommet i dag. Jeg er ikke kjent med hva de ansatte er informert om og hva dem ikke er informert om. Men jeg kjenner til at administrasjon har startet en prosess i forhold til endring i sektoren. Dette arbeidet skal forankres godt i teknisk og administrasjon skal komme med sak til KST i løpet av februar/ mars 2018.

Til SV:

Svar:

Vedtaket om å engasjere styreleder handler om de utfordringer Gamvik Nordkyn havn står i. Det handler om havnekrav- det handler om aktivitet i Barentshavet og det handler om å få etablert en fryseterminal på Normannseth Industriområde. Dette i tillegg til de vanlige styreoppgavene.

Gamvik kommune og GNH har tidligere leiet inn Finn Nilsen på konsulentoppdrag. Han har brei erfaring innenfor fiskeri og har et stort nettverk. Gamvik Nordkyn havn trenger nå kunnskap og kompetanse inn i sin virksomhet.

Styret valgte derfor å engasjere styreleder i tilsvarende en stilling. Det står ikke noe om varighet, men det er naturlig at styret evaluerer fortløpende om tiltaket er nødvendig. Det vil også bli gjort.

Saken ble behandlet i styret til Gamvik Nordkyn havn 27.April i år.2017 og ble enstemmig vedtatt.

Så kommer jeg til spørsmålene. Var styret vedtaksfør?

Etter at Alf Normann har stilt spørsmål så er vi faktisk usikker på det. Styret hadde frafall på en representant i starten av møtet. Etter at styreleder var innhabil var det tre av representantene igjen i behandlingen.

vedtektene §8 skal det være 2/3dels flertall for at vedtaket skal være gyldig. Slik det fremstilles nå var ikke styret vedtaksfør. Dette vil GNH måtte rette opp i.

Spørsmål 2

Først så finnes det ikke kommunalt reglement om utbetaling til styreledere i kommunale foretak. §4 omtaler medlemmer i styret. Forskriften omhandler godtgjørelser til medlemmer av styret. Vedtaket vi nå snakker om er til styrets leder og er ikke omtalt i forskriften.

Spørsmål 3

Nei jeg kan ikke redegjøre for bruken av kommunale nettsider. Møtedatoer, protokoller innkallinger osv er offentlige dokumenter og skal legges ut.

Spørsmål 4.

Det var en intensjon om at høringen skulle forankres bredt i Gamvik kommune. Saken ble tatt opp med rådmann i god tid før fristens utløp. Av ulike årsaker ble ikke arbeidet igangsatt. To dager før fristen ble dette avdekket.

Dette betød at jeg som ordfører skrev høringssvar på vegne av Gamvik kommune. Jeg forankret høringa hos lokal fiskerinæring. Vi hadde denne dagen kontakt med Oddvar Jensen, Duncan og to lokale fiskere som ga innspill. Det ble ikke tid til annen behandling.

Vedtak:

Rådmannen tar utvalgets orienteringer til etterretning.
Utvalget tar rådmännens orienteringer til orientering.

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Bengt Ole Ekrem
Arkivsaksnr.: 18/541

Arkiv: 033 & 59

GAMVIK NORDKYN HAVN KF - DISPOSISJON AV GRUNN OG LØNNSFORHOLD

Rådmannens innstilling :

Saken fremmes uten innstilling.

Saksopplysninger:

Det er framsatt krav om behandling av 2 forhold i Gamvik Nordkyn Havn KF slik:

Oppklaringer angående saksbehandlinger, beslutninger og iverksettelse av vedtak i styret til GNH.

Saksopplysninger.

Under orienteringssak 14/17 ble det vedtatt å gis styreleder Finn Nilsen en månedslønn på 49.167 kroner i månedslønn. Dette strider mot havnestyrets vedtekter som sier at godtgjørelse utbetales i henhold til gjeldende satser i kommunalt reglement. Det er nødvendig å bringe på det rene hvorfor reglementet ikke ble fulgt og hvem som var forslagsstiller.

I samme møte fikk daglig leder, Torfinn Vassvik, og styreleder, Finn Nilsen, fullmakt til å gjennomføre, ferdigbehandle/signerer prosjektet innenfor vedtatt ramme. Kommunestyret må få fakta på bordet angående en påstått disposisjonsavtale mellom GNH og Gamvik Handel AS, anleggelse av vei over eiendommen til Gamvik Handel AS for å få tilgang til flytebrygger. Vi må få tilgang til opplysninger som viser hvilke personer som ble tatt med på høringer før plassering av flytebrygger ble vedtatt. Vi må få tilgang til opplysninger som befyrer hvilken rolle Torfinn Vassvik har hatt i saken, også forhold som ordfører har tatt opp i mail til kontrollutvalget i oktober i år.

Det kan være flere forhold som bør belyses.

Generelt

Rådmannen har ikke instruksjons- eller omgjøringsmyndighet overfor daglig leder i et kommunalt foretak med unntak av utsettelse av iverksettelse av vedtak, se nedenfor. Videre har rådmannen ingen myndighet over styret i kommunalt KF.

Havnestyret har vide fullmakter til å avgjøre saker:

§ 10 Havnestyrets oppgaver og myndighet (første avsnitt)

Havnestyret har myndighet til å treffe avgjørelser i alle saker som gjelder havneforvaltningen og dets virksomhet. Havnestyret påser at virksomheten drives i samsvar med havne- og farvannsloven, øvrige gjeldende offentligrettslige regelverk, havnevesenets formål, vedteker, økonomiplan og budsjett, samt vedtak og retningslinjer fastsatt av Gamvik kommunestyre.

Disposisjonsavtale om tilgang over eiendom

Som nevnt i fremsatt behandlingskrav, har ordfører oversendt denne saken til kontrollutvalget pr e-post av 14. oktober i år. Videre har rådmannen muntlig og senere skriftlig i form av e-post av 6. desember i år til havnesjefen meddelt beslutning om utsettelse av iverksettelse av denne saken i påvente av kommunestyrets behandling. Dette er gjort i medhold av kommuneloven § 72-1 og Gamvik Nordkyn Havns vedteker § 13.

I denne saken vil rådmannen se det som naturlig at kommunestyret avventer kontrollutvalgets behandling. Dersom fremsatt krav inneholder spørsmål som kontrollutvalget ikke er bedt om å vurdere tidligere, bør disse også oversendes kontrollutvalget for belysning.

Godtgjørelse og lønn til styreformann

Det vises i fremsatt behandlingskrav til styrevedtak 14/17 i Gamvik-Nordkyn Havn KF. Dette lyder i sin helhet som følger:

Styret tar kommunestyrets vedtak av 27.04.2017, i sak 31/17, til etterretning.

På bakgrunn av Gamvik-Nordkyn Havns store utfordringer, som følge av store infrastrukturprosjekter i kommunes havner og overføring av kommunens næringsarbeid til GNH, vedtar styret å engasjere styreleder i 100% stilling. Lønn settes til NOK 49.167,- pr måned.

Torfinn vassvik konstitueres videre som daglig leder/havnesjef i Gamvik-Nordkyn Havn KF ut 2017.

Det igangsettes et arbeid med å ansette havnesjef.

Kommunestyrets vedtak i sak 31/17 som det refereres til sier i sin helhet:

Kommunestyret velger Finn Nilsen som styreleder i Gamvik Nordkyn Havn KF for perioden 27.4.2017 – 31.12.2018

Gamvik kommunes reglement om Godtgjørelse til folkevalgte av 17.12.2015 sier følgende om godtgjørelse til styreledere

3.6 Godtgjørelse til ledere for faste underutvalg, styrer og råd.

Godtgjøring til ledere av faste underutvalg, styrer og råd settes til 1/175 av stortingsrepresentantens godtgjørelse, og reguleres etter denne.
Det betales ikke møtegodtgjørelse for leders deltaking i utvalgsmøtene.
Godtgjørelsen utbetalés en gang i året (november inneværende år).

Vedtektene for Gamvik-Nordkyn Havn KF inneholder blant annet følgende bestemmelse:

§ 12 Havnens personalforvaltning

Havnestyrets myndighet etter vedtektenes § 10, første ledd omfatter også myndighet til å opprette og nedlegge stillinger, og til å treffe avgjørelser i havnens personalsaker.
Havnestyret fastsetter de nødvendige personalrammer for en forsvarlig drift av Gamvik-Nordkyn Havn.

Vi ser av vedtektenes § 10 at havnestyret er bundet av retningslinjer fastsatt av Gamvik kommunestyre. Dette må forstås slik at kommunens reglement for godtgjørelse til leder av styre bestemmer godtgjørelse for vervet som styreleder i foretaket.

Styrets vedtak sitert over inneholder ikke ordet godtgjørelse. Det handler derimot om lønn, som er motytelse for utført arbeid. Siden dette er å forstå som et arbeidsforhold, må dette ansees å ligge innenfor styrets myndighet i henhold til vedtektenes § 12.